

Handläggare

Annika Westin

0152-29664

Socialnämnden

Årsrapport socialnämnden 2023

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

1. godkänna årsrapport 2023 för socialnämnden
2. uppdra till förvaltningen att i årsredovisningen 2023 för Strängnäs kommun föreslå att överföra 0,5 miljoner kronor av socialnämndens överskott av investeringsbudgeten till 2024

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden redovisade för året en negativ avvikelse mot budget med 35,5 miljoner kronor. Underskottet berodde på höga kostnader för hemtjänst i egen regi. Förklaringen är att verksamheten haft högre kostnader än beslutad ersättningsnivå. Vidare har myndighet haft höga kostnader för placeringar av barn och unga samt höga kostnader för inhyrd personal. Kostnaderna för placeringar av barn och unga på bland annat statens institutionsvård (SiS) har exempelvis ökat markant under året vilket var en effekt av problematiken med grov ungdomskriminalitet. Redan 2022 visade utfallet på stora underskott inom myndighet och äldreomsorg. Dessa hanterades inte i tillräcklig utsträckning under 2022 och var en bidragande faktor till 2023 års negativa budgetavvikelse. Flera åtgärdsplaner för att komma till rätta med underskottet inleddes först under våren 2023. Åtgärdena i åtgärdsplanen uppgick till 5,9 miljoner kronor vid årets slut och utan dessa åtgärder skulle socialnämndens underskott varit större. Arbetet kring att ta fram ytterligare åtgärder fortskrider under 2024 för att nå ekonomisk balans.

Socialnämndens totala investeringsbudget sedan projektets start uppgick till 15,6 miljoner kronor. De totala investeringskostnaderna fram till 2023 uppgick till 13,6 miljoner kronor vilket var 1,5 miljoner kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen finns inom maskiner och inventarier och beror bland annat på fördröjningar i färdigställandet av verksamhetslokaler vilket försvårat planeringen för kommande investeringsbehov. Socialnämnden önskar därmed föra över 0,5 miljoner kronor av årets investeringsbudget till 2024.

Socialnämnden har genomfört aktiviteter samt påbörjat aktiviteter som bidrar till målen inom alla perspektiv och sex av tio mål är helt uppfyllda. Övriga fyra mål bedöms delvis uppfyllda.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Socialnämndens resultat, ett underskott om 35,5 miljoner kronor, blir en del i kommunens samlade driftredovisning och årets resultat 2023. Socialnämnden kommer under 2024 fortsätta arbeta för att uppnå en ekonomi i balans.

Barnkonsekvenser

Bilaga 3 till årsrapporten redogör för nämndens arbete med barnrätt under 2023.

Uppföljning

Socialnämndens årsrapport utgör en del av kommunens samlade årsredovisning som kommunfullmäktige slutligen behandlar.

Beslutsunderlag

Rapport, Årsrapport 2023 socialnämnden, 2024-02-09

Bilaga 1 Nyckeltalsbilaga, 2024-02-09

Bilaga 2 Rapport genomförd internkontroll 2023 socialnämnden, 2024-02-09

Bilaga 3 Barnrätt, 2024-02-09

Bilaga 4 Plan för uppföljning av privata utförare för socialnämnden 2023, 2024-02-09

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Ekonomiavdelningen

Kommunrevisionen

Marjo Savelius
Socialchef

Annika Westin
Verksamhetscontroller

Carolina Eriksson
Ekonomiconroller

Socialnämnden

Årsrapport 2023

2024-02-09

ÅRSRAPPORT 2023 VERKSAMHETSRAPPORT

Innehåll

Inledning.....	2
Sammanfattning	2
Händelser av väsentlig betydelse.....	4
Måluppfyllelseanalys	5
Intern kontroll.....	14
Förväntad utveckling.....	15
Privata utförare	17
Ekonomisk analys	19
Drift.....	20
Driftredovisning per verksamhet (mkr).....	20
Kommentarer till resultat	20
Kommentarer till nettokostnadsförändring (mkr).....	22
Ramprotokoll	22
Riktade statsbidrag, EU-bidrag och övriga bidrag.....	23
Budgetföljsamhet	24
Prognossäkerhet (mkr)	25
Åtgärdsplan.....	26
Nämndens intäkter	29
Nämndens kostnader.....	30
Investeringsredovisning (mkr)	31
Investeringstabell ombudgetering (mkr).....	31
Kommentarer till årets utfall och årets helårsprognos innevarande år.....	33
Kommentarer till total budget och prognos	33
Väsentliga personalförhållanden.....	34
Sjukfrånvaro.....	34
Bilagor	36

Inledning

Socialnämndens verksamheter vänder sig till invånare i alla åldrar och livssituationer över årets alla dagar och dygnets alla timmar, och består av bistånd såsom boende, hemtjänst, insatser till barn och unga, daglig verksamhet, social vägledning, bostadsanpassning, färdtjänst och hälso- och sjukvård i hemmet samt serviceinsatser såsom stöd till familjer, personer med missbruksproblematik, psykisk ohälsa, stöd till de som utsätts för och begår våld i nära relation samt stöd till skolelever.

Den lagstiftning som styr socialnämndens ansvarsområde är bland annat Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), Föräldrabalken (FB), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Lag om bostadsanpassningsbidrag, Lag om färdtjänst (FtjL) samt Lag om riksfärdtjänst (RftjL).

Personer som vill ta del av bistånd kontaktar nämnden för att pröva sin rätt att få det man anser sig ha behov av. Alternativt tar del av de förebyggande insatser som nämnden tillhandahåller utan prövning. Därutöver ansvarar nämnden för tvångsåtgärder enligt LVU och LVM.

Socialnämnden är organiserad i sex verksamhetsområden, administration och digitalisering, individ och familjeomsorg, funktionshinderomsorg, hälso- och sjukvård, myndighet samt äldreomsorg. För att utföra uppdraget finns närmare 1500 medarbetare inom nämndens verksamhetsområden.

Nämndens årsrapport omfattar en redogörelse för ekonomi och verksamhet för perioden januari till december 2023. Resultat avseende budget samt måluppföljning presenteras. Som underlag används bland annat de nyckeltal som nämnden följer månad för månad samt en sammanställning av aktiviteter på enheterna, vilket utgör deras bidrag till nämndens måluppfyllelse.

Sammanfattning

Socialnämnden redovisade för året en negativ avvikelse mot budget med 35,5 miljoner kronor. Underskottet berodde på höga kostnader för hemtjänst i egen regi.

Förklaringen är att verksamheten haft högre kostnader än beslutad ersättningsnivå.

Vidare har myndighet haft höga kostnader för placeringar av barn och unga samt höga kostnader för inhyrd personal. Kostnaderna för placeringar av barn och unga på bland

annat statens institutionsvård (SiS) har exempelvis ökat markant under året vilket var en effekt av problematiken med grov ungdomskriminalitet. Redan 2022 visade utfallet på stora underskott inom myndighet och äldreomsorg. Dessa hanterades inte i tillräcklig utsträckning under 2022 och var en bidragande faktor till 2023 års negativa budgetavvikelse. Flera åtgärdsplaner för att komma till rätta med underskottet inleddes först under våren 2023. Åtgärdena i åtgärdsplanen uppgick till 5,9 miljoner kronor vid årets slut och utan dessa åtgärder skulle socialnämndens underskott varit större. Arbetet kring att ta fram ytterligare åtgärder fortskrider under 2024 för att nå ekonomisk balans.

Socialnämndens totala investeringsbudget sedan projektets start uppgick till 15,6 miljoner kronor. De totala investeringskostnaderna fram till 2023 uppgick till 13,6 miljoner kronor vilket var 1,5 miljoner kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen finns inom maskiner och inventarier och beror bland annat på fördröjningar i färdigställandet av verksamhetslokaler vilket försvårat planeringen för kommande investeringsbehov. Socialnämnden önskar därmed föra över 0,5 miljoner kronor av årets investeringsbudget till 2024.

Socialnämnden har genomfört aktiviteter samt påbörjat aktiviteter som bidrar till målen inom alla perspektiv och sex av tio mål är helt uppfyllda. Övriga fyra mål bedöms delvis uppfyllda.

Perspektiv	Nämnd mål	Målbedömning
Invånare	Ökat inflytande och delaktighet för invånare och brukare	Uppfyllt
	Kommunens äldre ska ges stöd att fortsätta leva sin valda livsstil	Uppfyllt
	Tidiga förebyggande insatser för barn, unga och familjer	Uppfyllt
	Funktionshindrade ska ha tillgång till bra och anpassade bostäder	Delvis uppfyllt
Samhälle	Stärka hälso- och sjukvården och öka samarbetet mellan parterna i den nära vården	Delvis uppfyllt
	Synliggöra och motverka våld i nära relationer	Uppfyllt
Medarbetare	Minimera verksamheternas negativa klimatpåverkan	Uppfyllt
	Låg sjukfrånvaro hos medarbetarna	Delvis uppfyllt
Ekonomi	Utveckla det aktiva medarbetarskapet	Uppfyllt
	Resurser används effektivt bland annat genom det horisontella arbetet mellan nämnderna och verksamhetsutveckling sker med brukarfokus	Delvis uppfyllt

Målbedömning 2023

Händelser av väsentlig betydelse

Samhällsutvecklingen med hög ungdomskriminalitet har bidragit till ökat inflöde av ärenden samt ökade placeringar av barn och unga bland annat på statens institutionsvård (SIS). Antalet placeringar enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) på institution har ökat från 3 ungdomar till 19 ungdomar från januari till december 2023. En ökning med cirka 500 procent. Antalet inledda utredningar har under samma period ökat med 90 procent.

Rekrytering av medarbetare med rätt kompetens bland annat inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst har varit svår och medfört att kostnaderna för inhyrd personal blivit högre än beräknat.

Inom kontoret har strukturer och organisation analyserats för att komma fram till åtgärder som ska förtydliga och underlätta. En ändamålsenlig organisation med ett kvalitetsledningssystem som bidrar till att det blir lättare att göra rätt för organisationens medarbetare stödjer samarbete och underlätta kommunikation mellan enheter vilket kan leda till bättre arbetsmiljö och bättre effektivitet över tid. Med ett ändamålsenligt kvalitetsledningssystem och en organisation där områden renodlas underlättas även brukares och invånares kontaktvägar.

Nya arbetssätt har utformats för att möta framtidens behov av insatser och rätt användande av resurser. Till exempel har man inom hälso- och sjukvården genomfört ett förändrat arbetssätt genom att anställa undersköterskor med bred medicinsk kompetens som stöd till legitimerad personal. Detta har bidragit till målet att resurser används effektivt genom att utmana rådande arbetssätt och kulturer samt bidragit till bättre arbetsmiljö vilket har underlättat att behålla och rekrytera legitimerad personal. Inom ett särskilt boende har ett pilotprojekt med differentierade arbetsuppgifter pågått.

En tydligare struktur för utvecklingsarbeten används, en etablerad styrstruktur finns där behovsstudier och nyttorealisering finns med som en del. Detta underlättar prioriteringar utifrån krav, behov samt ekonomiska och personella resurser.

Flera horisontella satsningar i samverkan med andra nämnder har pågått, bland annat för att förbättra måltider och måltidsmiljö inom äldreomsorgens särskilda boenden i samverkan mellan socialnämnden och teknik- och fritidsnämnden. Även förebyggande tidiga insatser för barn och unga i samverkan mellan socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och kulturnämnden som bidragit till att via tidiga samordnade och förebyggande insatser öka skolnärvaro, minska droganvändning och kriminalitet.

Måluppfyllelseanalys

Perspektiv Invånare

Socialnämndens mål: Ökat inflytande och delaktighet för invånare och brukare

Målet är uppnått

Kontinuerligt förbättringsarbete bland annat i form av kompetenshöjande insatser kring genomförandeplaner, har genomförts, vilket bidragit till att ytterligare inkludera brukarna i sina genomförandeplaner. Det har lett till ökad delaktighet över insatsernas utförande. Granskning i internkontrollen visade på en förbättring från föregående år. Se bilaga 2.

Olika former och metoder för brukarmedverkan har använts, till exempel delaktighetsmodellen, där delaktighetsslingor genomförts för att stärka målgruppens inflytande i sin vardag. Brukarundersökningar har genomförts och resultaten används i kommande förbättringsarbete och läggs in som aktiviteter i 2024 års arbetsplaner.

Kontakt med medborgare har skett via e-tjänster, e-post, telefon, digitala möten samt fysiska möten och hembesök. För att ytterligare öka tillgängligheten över dygnet har socialnämndens funktionsbrevlåda blivit en väg in för invånare med målet att lättare få kontakt med rätt instanser. Säker digital kommunikation har implementerats för att öka säkerheten i kommunikationen.

Socialnämndens mål: Kommunens äldre ska ges stöd att fortsätta att leva sin valda livsstil

Målet är uppnått

Rutin för fast omsorgskontakt är implementerad inom ordinärt boende vilket bidrar till trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg samt samordning för den enskilde.

Förbättringsarbete kring måltider och måltidsmiljö inom äldreomsorgens särskilda boenden i samverkan mellan socialkontoret och teknik- och servicekontoret har genomförts och dietisten har samverkat med enheterna för att måltiden ska bli en trevlig stund för brukarna. Valfriheten avseende bröd, pålägg, dryck och mellanmål har ökat på särskilda boenden och medarbetare har fått ökad kunskap kring förebyggande arbete, identifiering samt behandling av undernäring. Förslag för ny måltidsmodell har presenterats för nämnden och en pilot föreslås under 2024 för att se hur det fungerar i praktiken.

Inom äldreomsorgen har gårdsråd genomförts för att samla in synpunkter och önskemål. Aktiviteter så som pubkvällar, grillfester, kräftskivor, promenader restaurangbesök har genomförts för att skapa trivsel och minska känslan av ensamhet.

Personcentrerat förhållningssätt, det vill säga att bemöta personer utifrån unika förmågor, behov och förutsättningar används på olika sätt i verksamheterna, bland annat i en sommarutvärdering inom särskilt boende.

Socialnämndens mål: Tidiga förebyggande insatser för barn, unga och familjer

Målet är uppnått

Samverkan och systematiskt arbete mellan flera enheter har genomförts för att bättre samordna behov hos individer med flera alternativt komplexa behov.

Den befintliga boendekedjan har utökats för att ytterligare möta klienters behov, öppenvården har under året tagit fram en ny placeringsform, träningslägenhet, för att korta placeringstider och öka rörligheten i Slussen. Under året har deltagande skett i den nationella hemlöshetskartläggningen och resultatet väntas i början av 2024. Utökad arbete kring avhopparverksamhet har också genomförts utifrån beviljat ekonomiskt stöd av Brottsförebyggande rådet.

Samhällsutvecklingen med hög ungdomskriminalitet har bidragit till ökat inflöde av ärenden samt ökade placeringar av barn och unga bland annat på statens institutionsvård (SIS). Antalet placeringar enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) på institution har ökat från 3 ungdomar till 19 ungdomar från januari till december 2023. En ökning med cirka 500 procent. Antalet inledda utredningar har under samma period ökat med 90 procent

Samverkan mellan socialkontoret, utbildningskontoret och kulturkontoret fortgår kring barn och unga. På kontorsnivå har en nulägeskartläggning genomförts under 2023 som bland annat visat på ett behov av att ytterligare tydliggöra uppdrag och roller i samverkansstrukturen, vilket kommer att ske 2024. Den horisontella satsningen har fyra mål: minska kriminaliteten, minska droganvändandet, förbättra skolnärvaron och förbättra det psykiska måendet bland Strängnäs ungdomar. Enheten Stöd och insats ungdom består av fem olika team: Skolsociala stödteamet, Beroendecentrum ung, Ungdomsvägledare, SSPF och Feriepraktik vilka arbetar i samverkan med skolor och fritid för att nå målen. Öppna Förskolan har under året utökats vilket har bidragit till att besöksantalet har ökat både i Mariefred och i Åkers öppna förskolor.

Att bygga relationer med besökarna är avgörande för att de ska kännas sig trygga att söka stöd vid behov. Under året har även "Gravid café" startats upp inom öppna förskolan, där det finns möjlighet för gravida att träffa andra som väntar barn, sam få stöd av familjevägledare samt förskollärare.

Extern samverkan har skett med andra kommuner och regionen i närvårdsstrukturen där ANB (arbetsgrupp norra barn) samlat länets alla kommuner samt regionen för samverkan kring frågor gällande barn och unga.

Intern och extern samverkan är nödvändig för att tidigt med förebyggande insatser kunna fånga upp målgruppen barn och unga i riskzonen och samverkan i olika konstellationer och former har genomförts, bland annat med skolor, förskolor, elevhälsa, vårdnadshavare och andra vuxna samt polisen.

Det utbetalade ekonomiska biståndet ligger fortsatt på låg nivå, se bilaga 1, och fler personer har lämnat försörjningsstöd till förmån för arbete eller studier, se bilaga 1, jämfört med 2022.

Arbetslösheten ökade under andra delen av 2023, se bilaga 1. Under året har fler praktikplatser tillskapats inom social praktik, arbetsmarknadspraktik och för samordnad rehabilitering och en lokal överenskommelse har tagits fram tillsammans med Arbetsförmedlingen. I överenskommelsen framkommer det inom vilka områden som samverkan ska ske samt vilka målgrupper som ska följas åt och prioriteras.

200 ungdomar har haft feriepraktik, det vill säga handledd praktik där man inte ersätter ordinarie personal utan istället är en extra resurs i verksamheten med målet att prova på arbetslivet och ge inspiration att välja yrke i framtiden. Se bilaga 1.

Socialnämndens mål: Funktionshindrade ska ha tillgång till bra och anpassade bostäder

Målet är delvis uppnått

Planerat inflyttningsdatum av grupp- och servicebostäder i samverkan med Strängnäs fastighets AB (SFAB) har skjutits upp vilket påverkat tillgången till platser och medfört köp av externa boendeplatser. Planering för kommande behov behöver ske i samverkan för att kunna tillgodose ändamålsenliga bostäder framåt för socialnämndens målgrupper.

Daglig verksamhet och sysselsättning har ställt om till ett mer digitalt arbetssätt, genom digital teknik ökar delaktighet och självständighet för brukarna inom daglig verksamhet.

Inventering av brukarbehovet utifrån arbetet med Kuben har genomförts som grund i utvecklingsarbete kring boendekarriär inom funktionshinderomsorgen.

Socialkontoret har i horisontell samverkan med teknik- och servicekontoret arbetat för att personer med funktionsnedsättning ska få större möjligheter att på samma villkor som övriga befolkningen delta i det idrottsliga föreningslivet och ges förutsättningar till mer rörelse.

Socialnämndens mål: Stärka hälso- och sjukvården och öka samarbetet mellan parterna i den nära vården

Målet är delvis uppnått

I snitt har cirka 70 invånare per månad varit inskrivna på sjukhus och cirka 200 personer i ordinärt boende per månad har varit inskrivna i hemsjukvården för åtgärder av sjuksköterska.

Socialnämnden har deltagit i samverkan inom Sörmlands närvårdsstruktur. Bland annat genom samverkan med regionen kring att följa den länsgemensamma överenskommelsen om trygg hemgång och effektiv utskrivning från slutenvården, patienterna ska ha kortast möjliga väntetid för att komma hem och få insatser från kommunen.

Utveckling av former för nära vård bland annat genom stärkt teamarbete samt anställning av undersköterskor med bred medicinsk kompetens som stöd till legitimerad personal inom hälso- och sjukvården har genomförts. Processledning inom Nära vård är säkrad och en planering för aktiviteter som stärker omställningen samt stöd för verksamheterna har lagts.

Framåt behöver fler nya arbetssätt utformas för att möta framtidens behov av insatser och rätt användande av resurser. Digitaliseringsenheten har under 2023 medverkat på informationsträffar för att informera medborgare om Valfärdsteknik.

Planeringen för nya lokaler för hälso- och sjukvården har pågått under året och är av stor betydelse för rekryteringsmöjligheter, centralisering av beställarrättigheter och förrådsutrymmen samt säkerhet för bilparken. Samlokalisering av all hälso- och sjukvård medför övergång till teamarbete i större geografiska områden för att säkerställa prioriterade områden och skapa mer förebyggande hälso- och sjukvård i linje med Nära vård.

Hjälpmedelsförskrivningar styrs av varje medborgares behov och förskrivs delvis av regionen, kostnaderna tillfaller hemkommunen vilket gör att kostnaderna inte kan styras. Detsamma gäller läkemedel, vaccin och sjukvårdsartiklar som även de är beroende på behov hos varje enskild individ/patient.

Det kommunövergripande suicidpreventionsarbetet fortgår med representation från socialkontoret. Stödmaterial för medarbetare finns samlat. Med målet att öka kunskap, minska ofrivillig ensamhet och förebygga psykisk ohälsa har socialkontoret, kansliavdelningen och teknik och servicekontoret samverkat horisontellt med att tillskapa vänskapsbänkar.

Perspektiv Samhälle

Socialnämndens mål: Synliggöra och motverka våld i nära relationer

Målet är uppnått

För att öka medvetenheten om våld i nära relationer för medarbetarna har utbildningsinsatser fortsatt löpande. Gruppverksamhet samt möjlighet till individuellt stöd finns för invånare (både vuxna och barn) som utsatts för eller bevittnat våld i nära relationer och stöd till de som begår våld i nära relationer kan ges. Kunskap kring hedersrelaterat våld finns inom kontoret.

Ett projekt kring att bemöta heder med syfte att kompetenshöja kring heder i familj, släkt och kriminella miljöer har genomförts av medarbetare inom socialtjänsten. Satsningen har vänt sig till socialtjänst, skolor, polis och fritid. Även kvinnojouren Måna är en del av samt medfinansiär i projektet. Satsningen har ökat kunskapen kring hur man som medarbetare ska agera när man möter hedersproblematik.

Under november uppmärksammades en vecka fri från våld, bland annat genom kunskapshöjande insatser för medarbetare och medborgare. Här ingick även en föreläsning om våld vid demenssjukdom.

Socialnämndens mål: Minimera verksamheternas negativa klimatpåverkan

Målet är uppnått

Ökad digitaliseringen har minskat resande till förmån för digitala möten och utbildningar vilket har minskat den negativa klimatpåverkan.

Nogsamhet vid beställningar har beaktats och samåkning, miljörutter och teamindelning och alternativa färd sätt har använts för att minska bilanvändandet där det är möjligt.

Mätning av matsvinn har genomförts på två enheter under fyra veckor för att ta fram ett nuläge för att framåt fortsätta mäta och minska matsvinn. Mätningen visade att 64 procent av maten hamnar i magen, 30 procent är serveringssvinn och sex procent tallrikssvinn.

Medarbetare har fortlöpande genomgått den kommunövergripande grundutbildningen kring agenda 2030, vilket har medvetandegjort samt väckt tankar och idéer om hur alla medarbetare kan jobba för ett mer hållbart samhälle.

Socialkontoret har representanter som bidragit i kommunövergripande arbete bland annat kring agenda 2030, klimatredovisning samt klimatanpassningar.

Perspektiv Medarbetare

Socialnämndens mål: Låg sjukfrånvaro hos medarbetarna

Målet är delvis uppnått

Den totala sjukfrånvaron är fortsatt hög, sjukfrånvaron är fördelad olika mellan enheter, sjukfrånvaron har varit som högst inom enheter med omvårdnads- och brukarnära arbete.

Den totala sjukfrånvaron har minskat i jämförelse med 2022. Löpande arbete med rehabiliterande åtgärder för medarbetare med omfattande sjukfrånvaro har genomförts med HR-avdelningen som stöd. Företagshälsovården har använts som resurs och dess beteendevetare, sjuksköterskor, läkare med flera har genomfört bland annat samtalsstöd, bedömningssamtal och arbetsförmågebedömningar. Även fortsättningsvis behöver aktivt arbete kring korttidsfrånvaro och rehabilitering för långtidssjukskrivna, med stöd av HR-avdelningen och företagshälsovården fortgå.

Aktiviteter individuellt och i grupp har genomförts i syfte att förbättra arbetsmiljön, till exempel har medarbetare under våren deltagit i den kommunövergripande hälsosatsning Hälsokvarten, som ger övningar, stöd och kunskap för att stärka hälsan. På enheterna har diverse aktiviteter som bidragit till frisknärvaro genomförts, både fysiska aktiviteter och samkväm.

Socialnämndens mål: Utveckla det aktiva medarbetarskapet

Målet är uppnått

Årets medarbetarenkät visar goda resultat i såväl motivation, ledarskap, styrning och arbetsmiljö.

Rätten till heltid medför att större delen av medarbetarna inom socialnämndens verksamheter arbetar heltid, dock har det varit svårigheter att hantera andelen resurstimmar som finns ute på enheterna till följd av att fler arbetar heltid. En utvärdering av införandet av rätten till heltid pågår.

Att rekrytera och behålla medarbetare är en viktig fråga och rekrytering av vissa yrkeskategorier så som legitimerad personal och socialsekreterare har varit särskilt sårbar. Rätt kompetens är en grundläggande förutsättning för att kunna bedriva nämndens arbete och inhyrd personal har nyttjats för att täcka upp vakanser. En kompetensförsörjningsplan finns och ska under 2024 revideras.

För att behålla medarbetare och vara en attraktiv arbetsgivare har arbetsuppgifter differentierats, det vill säga arbetet har delats upp så att olika personalgrupper utför olika arbetsuppgifter med syftet att använda kompetensen där den bäst behövs, vilket även bidragit till att utvecklings- och karriärmöjligheter stimuleras och att medarbetare vill stanna kvar och vidareutvecklas i yrket.

Äldreomsorgslyftet, utbildning till undersköterskor, specialistundersköterskor samt språkombud har pågått vilket ökat mängden utbildade medarbetare inom vård och omsorg.

Arbetsplatsträffar och facklig samverkan har genomförts regelbundet och bidragit till delaktighet i arbetsmiljö, verksamhetsutveckling och aktivt medarbetarskap.

Perspektiv Ekonomi

Socialnämndens mål: Resurser används effektivt bland annat genom det horisontella arbetet mellan nämnderna och verksamhetsutveckling sker med brukarfokus

Målet är delvis uppnått

Utvecklingsarbeten finns samlad i portföljprogrammet Project Companion för bättre struktur och överblick. En prioritering på utvecklingsarbeten har gjorts utifrån krav behov och resurser. Planering för upphandling av bland annat nytt verksamhets- och planeringssystem har pågått under året.

Genom samverkan med andra nämnder, civilsamhället och övriga aktuella samhällsaktörer ökar förutsättningarna att tidigare nå och komma närmare de socialtjänsten finns till för. Samverkan över nämnderna har skett bland annat mellan socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och kulturnämnden kring barn och unga, mellan socialnämnden och teknik- och fritidsnämnden gällande måltider och måltidsmiljöer inom äldreomsorgen, mellan socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden gällande lokaler och byggbehov. Socialnämnden och kommunstyrelsen samverkar gällande bland annat digitaliseringsfrågor, hållbarhetsfrågor och suicidpreventionsarbete.

Socialnämnden har deltagit i samverkan inom Sörmlands närvårdsstruktur, Sveriges kommuner och regioner (SKR), Mälardalens universitet, Forskning och utveckling (FOU) i Sörmland samt intresseorganisationer.

Nämnden har även samarbetat med företag som på uppdrag utför hemtjänst, tar emot placeringar av barn och vuxna samt med arbetsgivare i kommunen för utbyte mellan arbetssökande klienter och arbetsgivarnas arbetskraftsbehov.

Hemtjänsten har fortsatt sitt arbete för att få en effektivare organisation och planering med målet att få sin ekonomi i balans. Se bilaga 1. Avveckling av tillämpning om lagen om valfrihetssystemet (LOV) till förmån för upphandling av hemtjänst enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) pågår.

Institutionsplaceringar som inte går att verkställa i egen regi såsom bland annat missbruksvård samt boende och vård av barn har ökat.

Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd är fortsatt lågt och antalet individer med långvarigt ekonomiskt bistånd (ekonomiskt bistånd under minst 10 av de senaste 12 månaderna) har minskat jämfört med 2022.

Resultatet från Kostnad per brukare (KPB) och Kuben som genomfördes 2022 har använts som grund i utvecklingsarbete kring boendekarriär inom funktionshinderomsorgen, med målet att insatser ska vara på rätt nivå utifrån behov samt för att bättre kunna fördela områdets resurser.

Under året har taxor och avgifter setts över och reviderats. Delegationsordningen har genomgått en revidering och riktlinjer har reviderats och tillskapats vilket ger bättre styrning mot rätt insatser och budget i balans, ett arbete som fortsätter under 2024.

För att bibehålla kvalitet har utlysta statsbidrag sökts och nyttjas, vilket bidragit till att finansiera pågående kvalitetsarbete.

Intern kontroll

Nämndens internkontroll har i enlighet med den beslutade internkontrollplanen granskat:

- Det dokumenterade stöd (processer och rutiner) som finns gällande genomförandeplaner
- Missförhållanden och avvikelser inom äldreomsorgen
- Att processer och rutiner för suicidprevention finns
- Insatser för de som utövar våld
- Att medarbetare är delaktiga i arbetsmiljöarbete, verksamhetsutveckling och utveckling av medarbetarskapet
- Att myndighetsutövningen för hemtjänst är effektiv och rättssäker
- Internkontrollen har genomförts genom stickprov, egenkontroller, enkäter samt kontroll av styrande och stödjande dokument

Internkontrollen redovisas i bilaga 2.

Förväntad utveckling

Socialtjänsten påverkas av ett stigande behov av välfärd till följd av bland annat det förändrade samhällsklimatet och den demografiska utvecklingen, detta innebär bristande personalresurser och en konkurrens om kompetens samt ökade kostnader inom flera av nämndens områden.

Rätt kompetens är en grundläggande förutsättning för att den kommunala socialtjänsten och hälso- och sjukvården ska fungera väl. Förändrade arbetssätt samt arbete med att behålla medarbetare genom att vara en attraktiv arbetsgivare kommer att krävas för att möta behovet. Öppnandet av ett nytt privat vårdboende (Humana) samt övergången till LOU kan innebära en risk för att tappa kompetens inom bristyrken.

Att skapa en hållbar och ändamålsenlig socialtjänst som möter framtidens utmaningar förutsätter att kommunen i sin helhet samverkar. En socialtjänst som tillsammans med andra nämnder, civilsamhället och övriga aktuella samhällsaktörer tar ett gemensamt ansvar ökar förutsättningarna att tidigare nå och komma närmare de socialtjänsten finns till för. Insatser i tidigt skede och med långsiktigt perspektiv leder till bättre resursfördelning och förebygger en negativ utveckling.

Samhällets sammansättning med hög kriminalitet och låg känsla av trygghet bidrar till utmaningarna. Samverkan med bland annat skola, polis och fritid behöver fortgå för att via tidiga samordnade och förebyggande insatser fånga upp barn och unga i riskzonen.

Den interna organisationen och samverkan behöver ses över för att samordna behov för individer, nya arbetssätt krävs, där samtliga parter samverkar och tillsammans överbygger organisatoriska mellanrum.

Arbetssätt behöver utvecklas och samlokalisering av all hälso- och sjukvård samt hemtjänst efter övergång till LOU skapar förutsättningar för teamarbete i större geografiska områden vilket möjliggör en mer förebyggande hälso- och sjukvård i linje med omställningen till Nära vård. Samlokalisering innebär även fördelar gällande centralisering av beställningar och förrådsutrymmen samt ökad säkerheten för kommunens bilpark. Flertalet vandaliseringar har skett under året, både med stölder av ljusrampor och skadegörelse. Kommunens bilar behöver finnas tryggade och det blir även en trygghet för personal, till exempel sjuksköterskor som rör sig med läkemedel i sina väskor.

Planering för kommande behov, både utifrån den demografiska utvecklingen med fler äldre samt inflyttning till kommunen behöver ske i samverkan med flera delar av kommunen, bland annat SFAB för att kunna tillgodose ändamålsenliga bostäder framåt för socialnämndens målgrupper.

Socialnämnden står inför en stor förändring i och med den nya socialtjänstlagen som träder i kraft under 2025. Ett stort fokusområde i den nya lagen såsom i nämndens arbete för tidiga insatser är det förebyggande arbetet och en mer lättillgänglig socialtjänst.

Övergången från inköp av hårdvara till att hyra och leasa det som en tjänst vilket inte kan tas som investering påverkar kostnaderna framåt och innebär att it driftkostnader ökar framledes, om detta inte sker är effekten att digitalisering inte kan prioriteras i samma takt som nu.

Privata utförare

Kommunfullmäktige i Strängnäs kommun har, i enlighet med kommunallagen antagit ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare (Program för uppföljning av privata utförare (Dnr KS/2018:76)).

Socialnämnden har med programmet som grund utarbetat en plan för uppföljning i verksamhetsplanen som visar hur nämnden tänkte bedriva arbetet med uppföljning av privata utförare under året. (Plan för uppföljning av privata utförare för socialnämnden 2023 Dnr SN/2022:675) Se bilaga 4.

Enligt 3 kap 19 § kommunallagen (1991:900) ska nämnden kontrollera och följa upp verksamheter som lämnats över till privat utförare. Verksamheterna ska vara av god kvalitet och det ska finnas personal med lämplig utbildning enligt 3 kap 3 § socialtjänstlagen (2001:453).

Planen för uppföljning av privata utförare för socialnämnden 2023 har följts.

Uppföljning av trygghetslarm med larmcentral i ordinärt boende har genomförts utan anmärkning.

Uppföljningen gällande hemtjänst har genomförts och visade på en hög kvalitet inom hemtjänstens verksamheter, dock visade granskningen att det finns utrymme för förbättring och utveckling inom hemtjänstens verksamheter. Uppföljning av utbildningsnivån och kontinuitet visade på skillnader mellan privat och kommunal regi.

Kommunens hemtjänstgrupper uppnår inte målet på kontinuitet på 15 olika medarbetare under en 14-dagarsperiod. Hemtjänstutförarna uppfyller inte socialnämndens minimikrav på 65 procent undersköterskekompetens i sina verksamheter. I nuläget är det endast 57 procent undersköterskekompetens inom kommunens hemtjänstverksamheter.

Privata utförare har en hög kontinuitet och når nämndens mål på färre än 15 olika medarbetare under en 14-dagars period. Alla privata utförarna uppfyller nämndens krav på minst 65 procent undersköterskekompetens i sina verksamheter.

Flertalet av den kommunala hemtjänstgruppens medarbetare har deltagit i satsningen äldreomsorgslyftet som syftar till att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg. Utförarna lyfter fram svårigheterna med att hitta kompetent personal till verksamheterna.

Socialstyrelsens brukarundersökning visar att brukarna i Strängnäs kommun är nöjda med utförandet av hemtjänsten. Brukarna har ett högt förtroende för personalen och de anser att personalen bemöter dem på ett bra sätt.

Ekonomisk analys

Socialnämnden redovisade för året en negativ avvikelse mot budget med 35,5 miljoner kronor, vilket var 14,4 miljoner kronor sämre än det som prognostiserades i augusti. Orsaken till det försämrade utfallet kan härledas till att kostnaderna för externa placeringar ökade mer än förväntat samt att planerade åtgärder i handlingsplanen inte hann få den ekonomiska effekt som önskades i augusti.

Underskottet berodde främst på att hemtjänstens egen regi har haft högre kostnader än beslutad ersättningsnivå samt att det inom myndighet har varit höga kostnader för inhyrd personal och placeringar av barn, unga och vuxna. Kostnaderna för placeringar av barn och unga på bland annat statens institutionsvård (SiS) har exempelvis ökat mycket under året vilket var en effekt av problematiken med grov kriminalitet. Socionomer har under året dessutom varit svårrekryterade, framförallt har det varit svårt att rekrytera personal som ska arbeta med barn där särskilda behörighetskrav ställs och det har därför behövts hyra in socionomkonsulter för att täcka upp vakanser.

Redan 2022 redovisade myndighet och äldreomsorgen en negativ budgetavvikelse trots att socialnämnden totalt sett resulterade i ett överskott på 4,2 miljoner kronor. De negativa budgetavvikelserna för verksamhetsområdena hanterades inte i tillräcklig utsträckning under 2022 utan arbetet med att ta fram åtgärdsplaner påbörjades inte förrän under våren 2023. Detta har påverkat 2023 års resultat eftersom det är svårt att hitta åtgärder som på kort tid förväntas uppnå ekonomisk effekt.

Drift

Driftredovisning per verksamhet (mkr)

	Utfall intäkter 2023	Utfall kostnader 2023	Utfall netto 2023	Budget intäkter 2023	Budget kostnader 2023	Budget netto 2023	Avvikelse 2023	Avvikelse 2022
Socialnämnden	0.0	-2.0	-2.0		-2.2	-2.2	● 0.1	● 0.0
Socialkontoret	0.1	-9.9	-9.9	0.1	-29.6	-29.5	● 19.7	● 9.3
Myndighet	29.5	-339.6	-310.1	27.3	-282.1	-254.7	● -55.3	● -18.2
Individ och familjeomsorg	34.5	-102.1	-67.6	36.2	-115.9	-79.7	● 12.1	● 21.3
Äldreomsorg	128.8	-410.3	-281.4	119.3	-376.7	-257.4	● -24.0	● -8.7
Hälso- och Sjukvård	4.2	-83.4	-79.2	0.3	-78.7	-78.4	● -0.8	● -3.9
Funktionshinder	24.6	-151.3	-126.7	23.7	-157.7	-134.0	● 7.3	● 3.7
Administration och digitalisering SK	0.8	-26.6	-25.7	0.8	-31.9	-31.2	● 5.4	● 0.9
Socialnämnden	222.5	-1 125.1	-902.6	207.7	-1 074.8	-867.1	● -35.5	● 4.2

I drifttabellen ovan visas det ekonomiska resultatet per verksamhetsområde för perioden januari till december. Socialnämnden redovisade per 31 december ett underskott med totalt 35,5 miljoner kronor men innehöll avvikelser per verksamhetsområde vilket sammanfattas i texten nedan.

Kommentarer till resultat

Socialnämnden redovisade per sista december en negativ avvikelse med 35,5 miljoner kronor vilket motsvarade en budgetavvikelse på 4,1 procent.

Underskottet berodde främst på höga placeringskostnader inom myndighet på grund av att målgruppen unga med tung och allvarlig kriminalitet ökat markant under året. Detta har lett till många kostsamma placeringar där flera av dem har varit tvungna att placeras inom SiS (statens institutionsstyrelse) vilket oftast är den dyraste placeringsformen. Kostnader för HVB (hem för vård och boende) och familjehem har också ökat vilket berodde på att målgruppen har blivit allt svårare. Underskottet förklaras även av höga kostnader inom LSS vuxna och ökade kostnader för bostadsanpassningsbidrag. Därtill har det varit svårt att rekrytera behöriga socionomer till myndighet barn. Det har exempelvis annonserats utredartjänster i stort sett hela året utan resultat. Först i slutet av 2023 har behörig personal kunnat anställas vilket

inneburit att socionomkonsulter behövs hyras in under året och lett till höga kostnader för inhyrd personal.

Ytterligare förklaring till underskottet var att kostnaderna för hemtjänstens egen regi var högre än beslutad ersättningsnivå. De höga kostnaderna förklaras bland annat av att brukarnas behov av insatser snabbt kan ändras vilket kräver en flexibilitet att kunna ställa om bemanningen för att parera nyinkomna och avbokade beslut. Hemtjänsten har också haft höga administrativa kostnader i början på 2023 på grund av en omorganisation som innebar att personal från tre tidigare enheter delades upp på fyra och där den nya organisationen krävde ytterligare en enhetschef och en samordnare. Därutöver täckte inte uppräkningsnivån på 4,6 procent för 2023 de faktiska kostnadsökningarna.

Äldreomsorgens särskilda boenden resulterade också i ett underskott vilket berodde på höga personalkostnader för vikarier, övertid och sjuklön. Äldreomsorgen har även svårigheter att lägga scheman utifrån heltid som norm vilket genererade stora antal kostsamma resurstimmar ute på enheterna. Därtill kan underskottet härledas till ökade kostnader för inköp av livsmedel, förbrukningsmaterial samt ökade kostnader för leasing och reparation av bilar.

Hälso- och sjukvården resulterade i ett underskott till följd av höga kostnader för inhyrd personal eftersom det är svårt att rekrytera legitimerad personal inom just detta yrkesområde. Därtill finns det ökade kostnader för hjälpmedelsförskrivningar. Det styrs av varje medborgares behov och som även delvis förskrivs av regionen men där kostnaderna tillfaller hemkommunen. Ett område där det inte går att styra kostnaderna eftersom de är individberoende. Detsamma gäller området läkemedel/vaccin och sjukvårdsartiklar som också är beroende av varje enskild individs/patients behov.

Inom socialnämnden finns verksamheter som resulterade i överskott. Detta berodde främst på de budgeterade buffertarna på ledning samt vakanta tjänster men kan även förklaras av lägre kostnader för trygghetslarm inom särskilda boenden på grund av en avbruten upphandling. Överskottet kan även härledas till lägre kostnader för larm- och bevakning på grund av ett uppsagt avtal samt att daglig verksamhet och sysselsättning inte har kommit igång med sina nya verksamheter på grund av förseningar i byggandet av nya verksamhetslokaler.

Kommentarer till nettokostnadsförändring (mkr)

	Utfall 2023	Utfall 2022	Förändring 2022 - 2023
Socialnämnden	-902.6	-790.5	-112.1

Tabellen visar nettokostnadsförändringen för socialnämndens verksamheter totalt under 2023 jämfört med samma period föregående år. För perioden januari till december 2023 var nettokostnaden 902,6 miljoner kronor vilket motsvarade 14,2 procent och var en ökning med 112,1 miljoner kronor jämfört med samma period föregående år. Ökningen av nettokostnaderna mellan åren var högre än den generella pris- och löneutvecklingen. Detta kan framförallt förklaras av ökade kostnader för köp av huvudverksamhet vilket främst berodde på fler och längre placeringar av barn, unga och vuxna. Ökningen mellan åren kan även förklaras av ökade kostnader för inhyrd personal.

Ramprotokoll

Ramprotokoll, mkr		
Kategori	Beslut	Budget 2023
Flerårsplan 2023	KF 2022-12-12, § 281	857,3
Justering för ers till förtroendevalda	KF 2022-12-12, § 283	0,7
Justering avskrivningar och räntor	KF 2002-08-26, § 115	0,4
Hysesjustering	KF 2002-08-26, § 115	2,2
Löneprioritering 2023	KF 2002-08-26, § 115	0,4
Justering löneökning Kommunals avtalsområde	KF 2002-08-26, § 115	2,1
Organisationsförändring KAA	KF 2002-08-26, § 115	-0,6
Demografisk volymavstämning 1	KF 2002-08-26, § 115	4,1
Avskrivning och ränta	KF 2002-08-26, § 115	0,6
Summa		867,1

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-12 om de ekonomiska ramarna för 2023–2025. Därefter har budgeten för 2023 justerats med ändrade ersättningar till förtroendevalda, löneprioriteringar, kompensation för avskrivningar och räntor, ökade hyreskostnader för lokaler samt ersättning för ökat antal äldre. Socialnämndens budgetram uppgick därmed till 867,1 miljoner kronor vid årets slut.

Riktade statsbidrag, EU-bidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag, EU-bidrag och övriga bidrag, mkr		
Sökta driftbidrag	Ansökt belopp	Beviljat belopp
Äldreomsorg- teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus	6,5	6,5
Subventioner av familjehemsplaceringar	1,2	1,2
Habiliteringsersättning	1,3	1,3
Statsbidrag till kommuner och regioner för att främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg 2023 (Återhämtningsbonusen).	5,2	2,5
Stimulansmedel överenskommelsen psykisk hälsa och suicidprevention 2023	1,1	1,1
UPH samordning och suicid 2023	0,1	0,1
Processledning nära vård	2,1	2,1
Hälsosamtal för äldre 2023	0,7	0,7
Förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck	0,0*	0,0*
Ideellt Flyktingstöd	0,5	0,5
Förstärkt föräldraskapsstöd	0,4	0,4
Stöd för lokalt brottsförebyggande arbete	2,1	2,1
Statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att hjälpa våldsutsatta personer att ordna stadigvarande boende (Minikomposten)	0,0**	0,0**
Statsbidrag till kommunernas arbete med att stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård	0,4	0,4
Summa	21,6	18,9

**Socialnämnden har ansökt om och fått 25 tusen kronor för Förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. **Socialnämnden har ansökt om och fått 24,2 tusen kronor för att stärka arbetet med att hjälpa våldsutsatta personer att ordna stadigvarande boende.*

I tabellen ovan redovisas riktade statsbidrag, EU-bidrag och övriga bidrag, exklusive bidrag från Migrationsverket, som nämnden ansökt om och erhållit under 2023. Utöver ovanstående bidrag har Strängnäs kommun erhållit bidrag på 15,2 miljoner kronor för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer samt 0,7 miljoner kronor för att öka specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om äldre samt vård och omsorg om personer med demenssjukdom. Dessa bidrag klassificeras som generella statsbidrag och redovisades därmed under skattenettet men har kommit socialnämnden till del genom budgettillskott samt intern ersättning.

Budgetföljsamhet

	2023	2022	2021	2020	2019
Socialnämnden	6.4%	-0.5%			
Socialkontoret	66.6%	30.5%			
Myndighet	-21.7%	-8.1%			
Individ och familjeomsorg	15.2%	25.0%			
Äldreomsorg	-9.3%	-3.6%			
Hälso- och Sjukvård	-1.0%	-5.7%			
Funktionshinderomsorg	5.5%	3.0%			
Administration och digitalisering SK	17.5%	4.9%			
Socialnämnden	-4.1%	0.5%			

En viktig del i den finansiella kontrollen utgörs av verksamheternas budgetföljsamhet. En budgetavvikelse under 1,0 procent anses som god budgetföljsamhet. Utfallet för socialnämnden var ett underskott på 35,5 miljoner kronor, vilket motsvarade en budgetavvikelse på 4,1 procent. Budgetföljsamheten har försämrats sen förra året då avvikelsen var ett överskott på 4,2 miljoner kronor, vilket motsvarade en budgetavvikelse på 0,5 procent. Orsaken till den negativa budgetavvikelsen på 4,1 procent berodde i huvudsak på att myndighet haft höga kostnader för placeringar av barn, unga och vuxna samt inhyrd personal. Avvikelsen berodde även på att hemtjänstens egen regi haft högre kostnader än beslutad ersättningsnivå.

Prognossäkerhet (mkr)

	Mars	April	Maj	Augusti	Oktober	Utfall
Socialnämnden	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1
Socialkontoret	17.0	18.5	20.0	22.0	20.0	19.7
Myndighet	-27.0	-30.0	-30.0	-38.0	-52.3	-55.3
Individ och familjeomsorg	6.5	5.2	7.0	7.2	9.5	12.1
Äldreomsorg	-17.0	-20.0	-20.4	-25.0	-28.1	-24.0
Hälso- och Sjukvård	-0.7	-0.7	-0.4	-1.2	-0.6	-0.8
Funktionshinderomsor	3.8	7.0	7.8	9.0	6.2	7.3
Administration och digitalisering SK	2.8	3.6	3.7	4.9	5.4	5.4
Socialnämnden	-14.5	-16.3	-12.3	-21.1	-39.7	-35.5

En god prognossäkerhet innebär att nämnden har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. Helårsprognosen över nämndens ekonomi har under året varit relativt ostabil, prognossäkerheten får därmed betraktats som svag. Nämndens slutliga utfall avviker mot den prognos som lämnades under året.

Prognoserna för flera av socialnämndens verksamheter påverkas av volymförändringar under året vilket är den främsta anledningen till att prognoserna ofta blir osäkra och måste justeras mellan månaderna. Prognosen försämrades exempelvis med cirka 88 procent mellan augusti och oktober vilket kan förklaras av att kostnaderna för externa placeringar ökade mer än förväntat samt att planerade åtgärder i åtgärdsplanen inte hann få önskad effekt.

Åtgärdsplan

Åtgärdsplan för socialnämnden			2023		2024		Totalt 2023-2024	
Belopp i tkr	Datum (1)	Ansvarig (2)	Planerad årseffekt	Prognos/ utfall	Planerad årseffekt	Prognos/ utfall	Planerad effekt	Prognos/ utfall
Pågående åtgärder								
Förändrad nattbemanning inom funktionshinderomsorgen	2023-05-22	Verksamhetschef funktionshinderomsorgen	-1 300	-1 300			-1 300	-1 300
Uppsagt avtal inom administration och digitalisering	2023-05-22	Verksamhetschef administration och digitalisering	-500	-530	-840		-1 340	-530
Effektivare organisation kring samordnare inom hemtjänsten	2023-05-22	Verksamhetschef äldreomsorgen	-600	0	-1 200		-1 800	0
Vakanshållna tjänster	2023-05-22	Socialchef	-450	-600			-450	-600
Utvärdering digitala inköp	2023-05-31	Verksamhetschef äldreomsorgen	-75	0	-1 300		-1 375	0
Minska antal inhyrd rehabpersonal	2023-06-16	Verksamhetschef hälso- och sjukvård	-300	0			-300	0
Avsluta avtal databas JP INFO	2023-06-16	Verksamhetschef administration och digitalisering	-100	-75			-100	-75
Vakanshållna tjänster myndighet	2023-09-18	Tf verksamhetschef myndighet	-720	-720			-720	-720
Vakanshållna tjänster Individ och familjeomsorg	2023-09-18	Verksamhetschef individ- och familjeomsorgen	-600	-600			-600	-600
Vakanshållna tjänster administration och digitalisering	2023-09-18	Verksamhetschef administration och digitalisering	-770	-770			-770	-770
Vakanshållna tjänster funktionshinderomsorg	2023-09-18	Verksamhetschef funktionshinderomsorgen	-580	-580			-580	-580
Vakanshållna tjänster äldreomsorg (hemtjänst)	2023-09-18	Verksamhetschef äldreomsorgen	-440	-440			-440	-440
Omfördelning av chefsresurs hälso- och sjukvård	2023-09-18	Socialchef	-230	-170			-230	-170
Vakanshållna tjänster äldreomsorg (särskilt boende)	2023-09-18	Verksamhetschef äldreomsorgen	-70	0			-70	0
Vakanshållna tjänster hälso- och sjukvård	2023-09-18	Verksamhetschef hälso- och sjukvård	-100	0			-100	0
Avsluta prenumeration av Strängnäs tidning	2023-05-16	Socialchef	-120	-120			-120	-120
Förslag till åtgärder								
Effektisera öppenvården					-3 300		-3 300	0
Summa årseffekt			-6 955	-5 905	-6 640	0	-13 595	-5 905

Åtgärderna som presenteras i åtgärdsplanen och som vid årets slut uppgick till 5,9 miljoner kronor finns medräknade i utfallet, om dessa åtgärder inte vidtagits hade underskottet varit ännu högre.

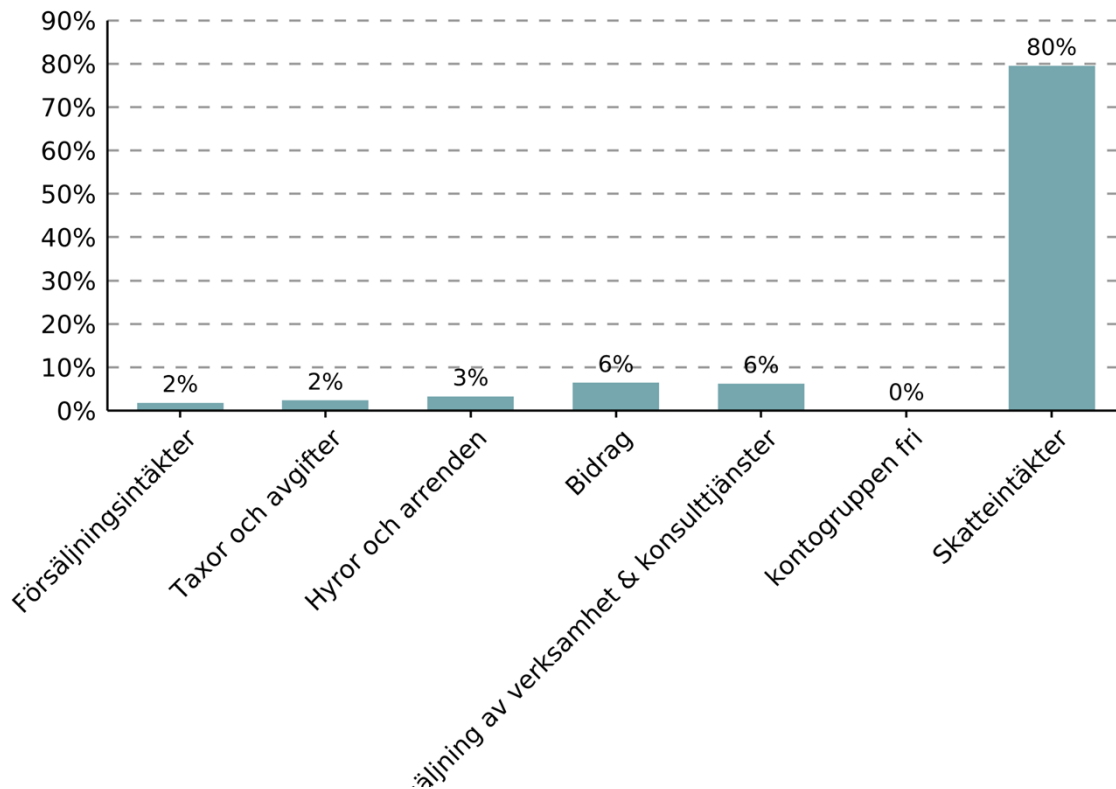
Utöver föreslagna åtgärder som redovisas i tabellen ovan pågår ytterligare insatser för budget i balans vilka beräknas få effekt 2024.

- Handlingsplan för enheterna på myndighet är framtagen för att bland annat se över placeringar, exempelvis har alla placeringsärenden gått igenom vilket har resulterat i hemtagningsplaneringar på samtliga. Öppenvården involveras tidigt i placeringar för att vara med och planera för hemgång och öka förutsättningarna för bra hemtagningar. Vidare har öppenvården tagit fram nya insatser för att undvika placeringar i form av en väg in till familjebehandlare vid akuta ärenden för att snabbt sätta in insatser. En ny placeringsform, träningslägenhet har skapats under året för att korta placeringstider och öka rörligheten i Slussen.

- Handlingsplan för alla enheter med underskott har tagits fram.
- Taxor och avgifter har setts över för att säkerställa att Strängnäs ligger i likvärdighet med riket vilket beräknas skapa ökade intäkter under 2024.
- Egenavgifter för placeringar av barn, vuxna samt inom missbruk ska tas ut.
- Delegationsordningen har genomgått en revidering och riktlinjer har reviderats och tillskapats med syfte att skapa bättre styrning mot insatser och budget i balans.
- För att bibehålla kvalitet söks och nyttjas de statsbidrag som utlyses vilket bidrar till att finansiera pågående kvalitetshöjande arbete.
- Kontoret var restriktiva gällande inköp, utbildning och konferenser och en effektivisering av kostnader för hjälpmedel och förbrukningsartiklar pågår.
- Hemtjänsten arbetar för en effektivare organisation genom planering och schemaläggning med målet att minska sitt underskott. Planeringsledare kommer exempelvis att tillsättas inom hemtjänsten för att stötta upp planeringen av brukarinsatser.
- Arbete med att säkra kompetensförsörjning för att minska behovet av hyrpersonal pågår. Andelen konsulter inom myndighet ska exempelvis minskas under 2024, vilket redan märks av under senare delen under 2023.
- Åtgärder för att förbättra arbetsmiljö och minska sjukfrånvaro pågår.
- Intensifierat arbete med att få ned antal ärenden där kommunens totala kostnad för hemtjänst inte är rimlig i förhållande till kostnad för särskilt boende pågår.
- Verksamhetsområde funktionshinderomsorg och myndighet genomför gemensam planering för de nya boendena 2024 vilket innebär interna förflyttningar och i förekommande fall flytt till ordinärt boende.
- Resurser flyttas och nyttjas där de bäst behövs.
- Projektanställning riktad mot ukrainska flyktingar har avslutats.
- Genomlysning av vad heltid som norm har kostat verksamheterna kommer att utföras under 2024.

- Inom hälso- och sjukvården ses läkemedelskostnaderna över, exempelvis undersöks om kostnader för frakt och små beställningar kan minskas med hjälp av en mer centraliserad beställarfunktion.
- Upphandling av nytt tvättavtal inleddes under 2023 tillsammans med äldreomsorgen. Detta medför att medarbetare inte hanterar sin egen tvätt av hygieniska skäl, frigör patienttid och stärker kärnuppdraget.

Nämndens intäkter

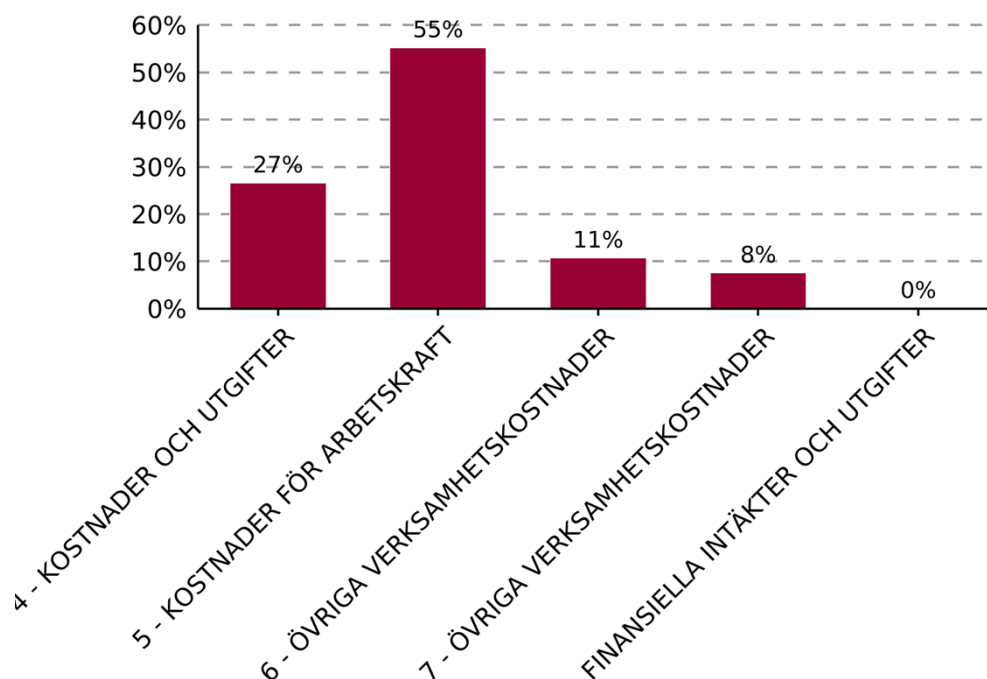

Socialnämndens verksamheter finansierades till 80 procent av skatteintäkter, vilket var en ökning jämfört med 2022 då skatteintäkterna uppgick till 77 procent.

Bidrag utgjorde 6 procent av nämndens intäkter 2023, att jämföra med 9 procent 2022. Större delen av dessa statsbidrag avsåg bidrag från bland annat Migrationsverket, Socialstyrelsen och Försäkringskassan. Bidragen från Migrationsverket avsåg exempelvis ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer samt ersättning för ordnade boenden för personer som har fått uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Bidragen från Socialstyrelsen var riktade bidrag inom framförallt äldreomsorgen medan bidrag från Försäkringskassan avsåg finansiering av personlig assistans.

Taxor och avgifter, hyror och arrenden samt försäljningsintäkter utgjorde tillsammans 7 procent av nämndens intäkter, vilket var samma procentuella andel som 2022. Resterande del av nämndens intäkter, försäljning av verksamhet och konsulttjänster utgjorde 6 procent och var en minskning jämfört med 2022 då andelen intäkter uppgick till 7 procent. Intäkterna för försäljning av verksamhet och konsulttjänster bestod främst av interna mellanhavanden mellan myndighet och äldreomsorg.

Nämndens kostnader

I tabellen ovan visas en fördelning av nämndens kostnader som främst bestod av personalkostnader inom framförallt äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen. Personalkostnad utgjorde 55 procent av socialnämndens totala kostnader, vilket var samma procentuella andel som 2022.

Kostnader och utgifter utgjorde 27 procent av nämndens totala kostnad vilket var en ökning jämfört med 2022 då den procentuella andelen var 25 procent. Kostnader och utgifter bestod främst av köp av huvudverksamhet från externa utförare och det köptes exempelvis in externa vårdplaceringar inom särskilt boende LSS vuxna och barn samt institutionsplaceringar barn och vuxna. Kostnaderna för köp av externa placeringar har ökat mellan åren och var därmed förklaringen till den ökade procentuella andelen för posten kostnader och utgifter. Kostnader och utgifter bestod också av lämnade bidrag i form av bland annat ekonomiskt bistånd och utfallet för det ekonomiska biståndet 2023 låg på samma nivå som 2022. Det tillfälliga bostadstillägget för barnfamiljer har dock ökat kostnaderna för det ekonomiska biståndet med cirka 200 tusen kronor, efter nämndens beslut att tillägget inte ska räknas som inkomst vid beräkning av försörjningsstöd.

Övriga kostnader såsom lokal- och bostadshyror, inhyrd personal samt finansiella intäkter och utgifter stod för 19 procent av de totala kostnaderna vilket var i nivå med 2022.

Investeringsredovisning (mkr)

Ansvar: Socialnämnden Konto: Investeringsprojekt Verksamhet: Alla verksamheter Projektstatus: Aktiv

	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Totalt utfall t.o.m. 2023	Total budget t.o.m. 2023	Återstår t.o.m. 2023
It- och digitalisering	-7.5	-7.4	-0.1	-7.9	-7.4	-0.5
Maskiner och inventarier	-6.2	-7.7	1.5	-6.2	-8.2	2.0
Summa Investeringar	-13.6	-15.1	1.5	-14.1	-15.6	1.5

Förklaringar till måtten i ovanstående tabell

Totalt utfall t.o.m. 2023 = Totalt utfall från projektets början t.o.m. december 2023

Total budget t.o.m. 2023 = Total budget från projektets början t.o.m. december 2023.

Återstår t.o.m. 2023 = Skillnaden mellan Totalt utfall t.o.m. 2023 och Total budget t.o.m. 2023.

Investeringstabell ombudgetering (mkr)

Ansvar: Socialnämnden Konto: Investeringsprojekt Verksamhet: Alla verksamheter Projektstatus: Aktiv

	Återstår totalt t.o.m. 2023	Ombudgetering till 2024
It- och digitalisering	-0.5	
Maskiner och inventarier	2.0	0.5
Summa Investeringar	1.5	0.5

Av socialnämndens totala investeringsbudget föreslås 0,5 miljoner kronor föras över till 2024. Projektet handlar om inventarier till hälso-och sjukvården och har inte kunnat påbörjas på grund av att verksamhetslokalerna ännu inte är färdigställda. Att iordningställandet av verksamhetslokaler fördröjts kan försvåra planeringen för kommande investeringsbehov ifall dessa investeringsmedel inte kan flyttas över till nästkommande år. Socialnämnden önskar därmed föra över investeringsmedlen till nästkommande år.

Kommentarer till årets utfall och årets helårsprognos innevarande år

Socialnämnden har under 2023 investerat för 13,6 miljoner kronor. Inom investeringskategorin maskiner och inventarier har investeringsmedlen använts till att köpa in en traktor till Arbete och Service samt till att köpa in möbler, liftmotorer och frånluftsvärmepumpar inom äldreomsorgen. Inom IT och digitalisering har investeringsbudgeten främst använts till att köpa in digitala nycklar.

Kommentarer till total budget och prognos

Socialnämndens totala investeringsbudget sedan projektets start uppgick till 15,6 miljoner kronor. Av dessa har 0,5 miljoner kronor överförts från 2022 års investeringsbudget. De totala investeringskostnaderna fram till 2023 uppgick till 13,6 miljoner kronor vilket var 1,5 miljoner kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen finns inom maskiner och inventarier och beror bland annat på fördröjningar i färdigställandet av verksamhetslokaler.

Väsentliga personalförhållanden

Årets medarbetarenkät visar goda resultat i såväl motivation, ledarskap, styrning och arbetsmiljö.

Arbetsplatsträffar och chefsträffar har genomförts under året och gett samlad information samt forum för dialog för kontorets medarbetare och chefer.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i samverkan mellan arbetsgivare, medarbetare och arbetsmiljöombud pågår enligt kommunövergripande rutin för systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetsmiljörisker och skador anmäls i Informationssystem för arbetsmiljö i kommunerna (KIA). 854 händelser har anmälts under året (721 händelser 2022). Merparten av händelser handlar om riskobservationer och tillbud. Därutöver har 239 anmälda olycksfall (229 stycken 2022,) rapporterats, och nitton anmälda färdolycksfall (15 stycken 2022) samt 31 fall av arbetssjukdom (39 stycken 2022).

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har under året bland annat visat på god riskhantering av arbetsmiljö, att rutiner och instruktioner för arbetsuppgifter som innehåller risker finns samt att arbetsmiljön regelbundet undersöks genom olika ronder och undersökningar. Dock behöver dokumentation av risker, åtgärder och uppföljning förbättras.

Inom flera verksamheter har det varit en utmaning att rekrytera medarbetare med rätt kompetens, en utmaning som vi delar med många av landets kommuner. Denna utmaning har bidragit till att behovet av inhyrd personal har ökat under året. För att behålla medarbetare och vara en attraktiv arbetsgivare har arbetsuppgifter differentierats, det vill säga arbetet har delats upp så att olika personalgrupper utför olika arbetsuppgifter med syftet att använda kompetensen där den bäst behövs, vilket bidragit till bättre arbetsmiljö och underlättat att behålla och rekrytera medarbetare.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron på totalen samt korttidsfrånvaron har minskat i jämförelse med 2022.

Sjukfrånvaron skiljer sig åt mellan olika enheter, enheter med omvårdnads- och brukarnära arbete har en högre sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron var något högre för kvinnor än män.

Den totala sjukfrånvaron i snitt under året var 9,4 procent (10,2 procent 2022), se bilaga1. Av den totala sjukfrånvaron utgjorde i snitt under året 36,5 procent (35,3

procent 2022) långtidssjukfrånvaro, det vill säga hade pågått längre än 59 dagar, se bilaga 1. Korttidssjukfrånvaron var i snitt 4,9 procent (5,21 procent 2022) under året, se bilaga 1.

Löpande arbete med rehabiliterande åtgärder för medarbetare med omfattande sjukfrånvaro, har genomförts med HR-avdelningen som stöd. Företagshälsovården har använts som resurs och dess beteendevetare, sjuksköterskor, läkare med flera har genomfört bland annat samtalsstöd, bedömningssamtal och arbetsförmågebedömningar.

Aktiviteter individuellt och i grupp har genomförts i syfte att förbättra arbetsmiljön och öka frisknärvaron, till exempel har medarbetare under våren deltagit i den kommunövergripande hälsosatsningen Hälsokvarten, som gett övningar, stöd och kunskap för att stärka hälsan. På enheterna har en mängd både fysiska och psykosociala aktiviteter som bidragit till bättre arbetsmiljö, arbetsglädje och frisknärvaro genomförts. Några exempel är återhämtning på arbetstid, stresshantering, mindfulness, promenader, frågesporter, arbetsplatsträffar med friskvårdstema samt inskaffande av massagestol.

Bilagor

Bilaga 1. Nyckeltalsbilaga

Diagram 1

Utbetalt ekonomiskt bistånd

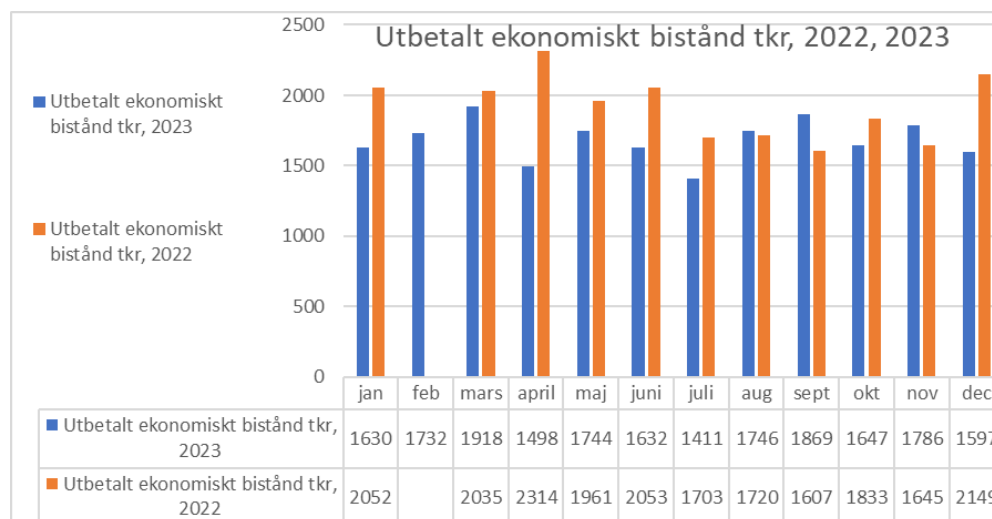

Diagram 2

Antal personer som lämnat försörjningsstöd för arbete eller studier

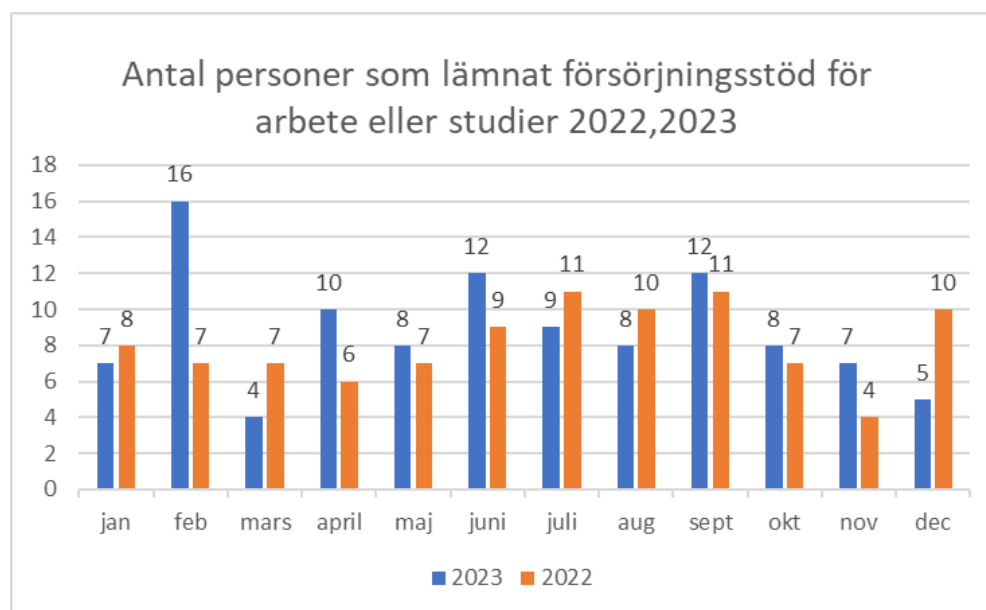

Diagram 3

Antal öppet arbetslösa

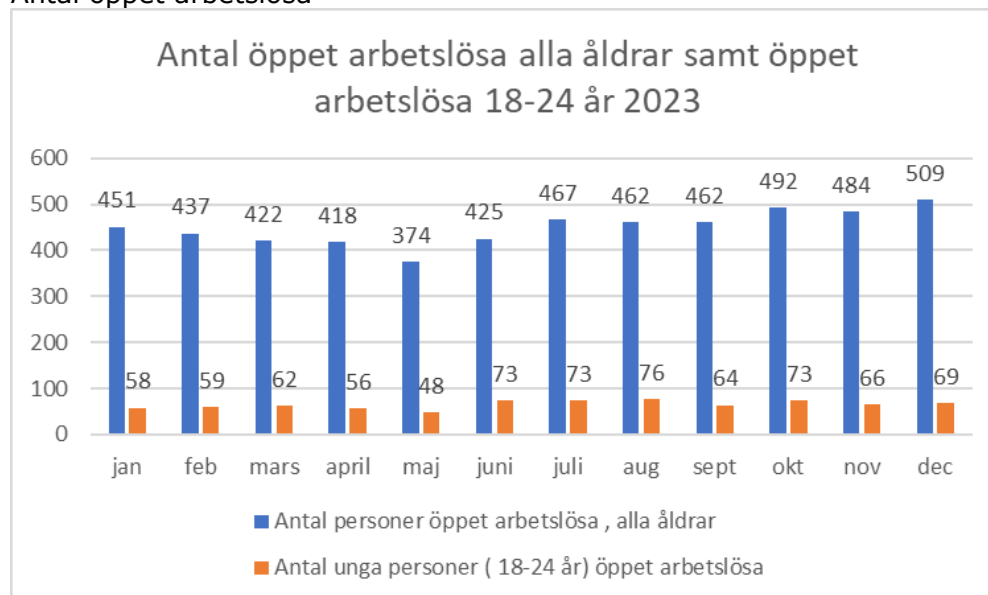

Diagram 4

Feriepraktik

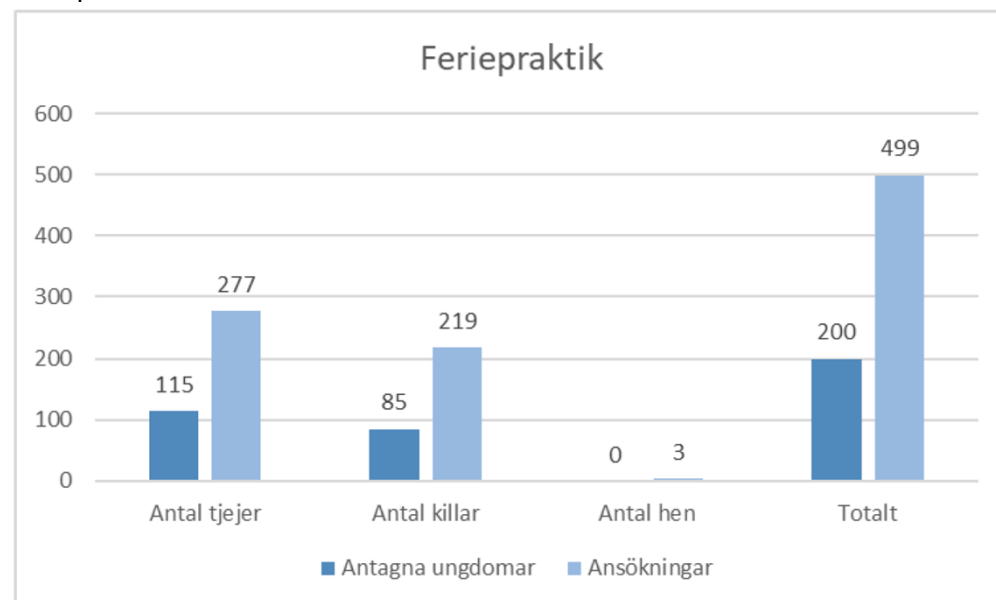

Diagram 5

Sjukfrånvaro totalen

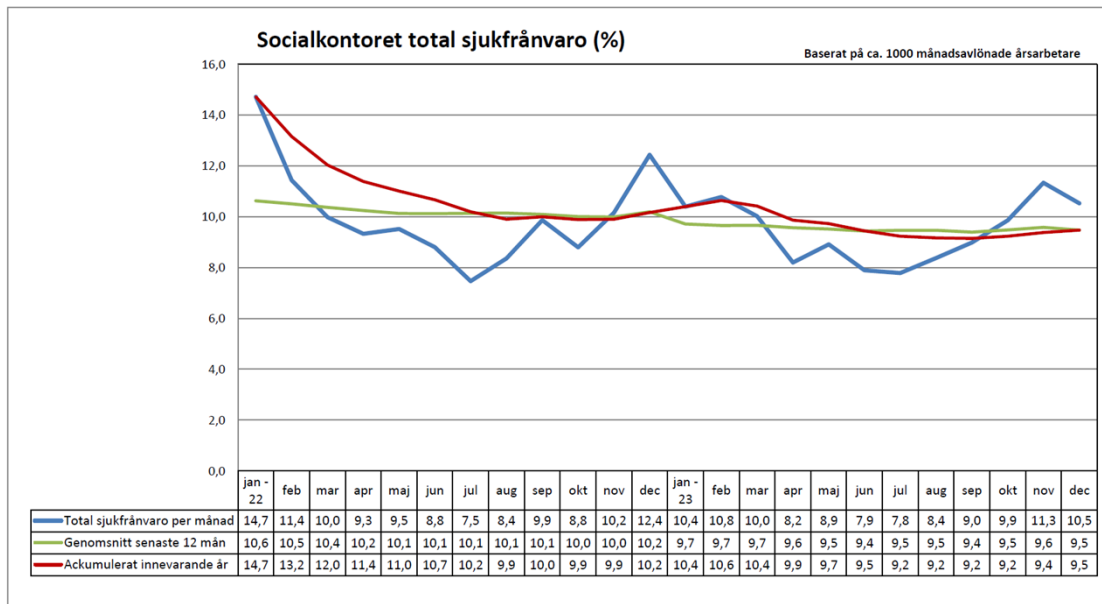

Diagram 6

Långtidssjukfrånvaro

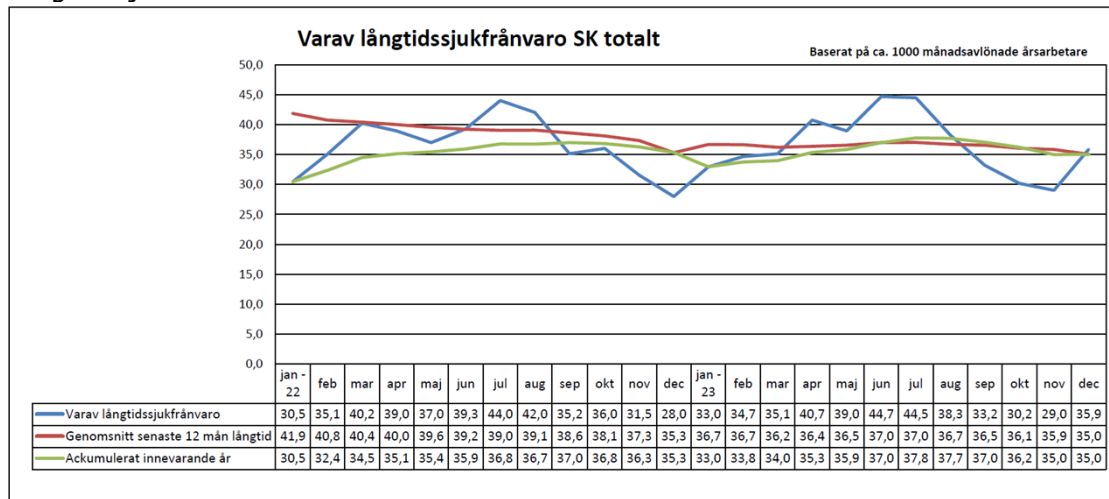

Diagram 7

Korttidssjukfrånvaro

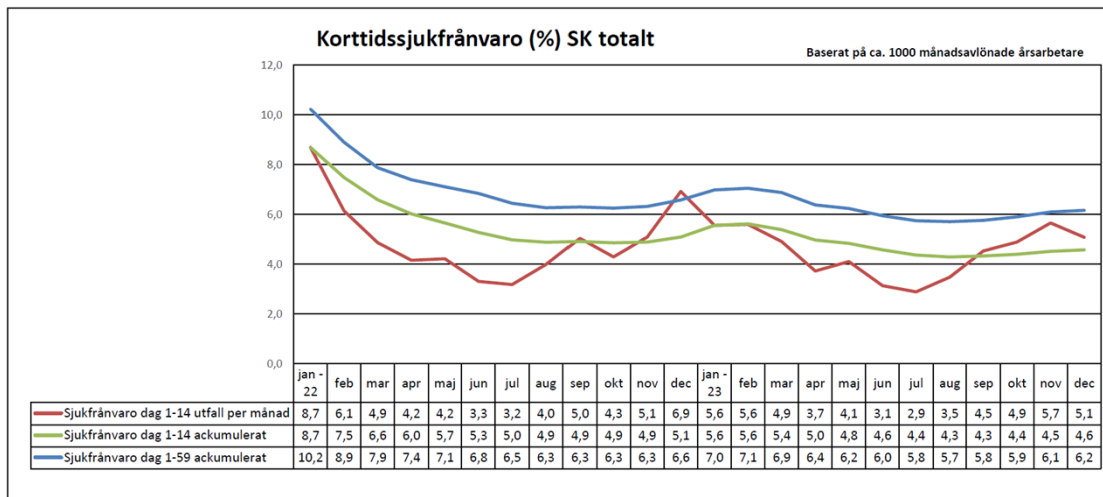
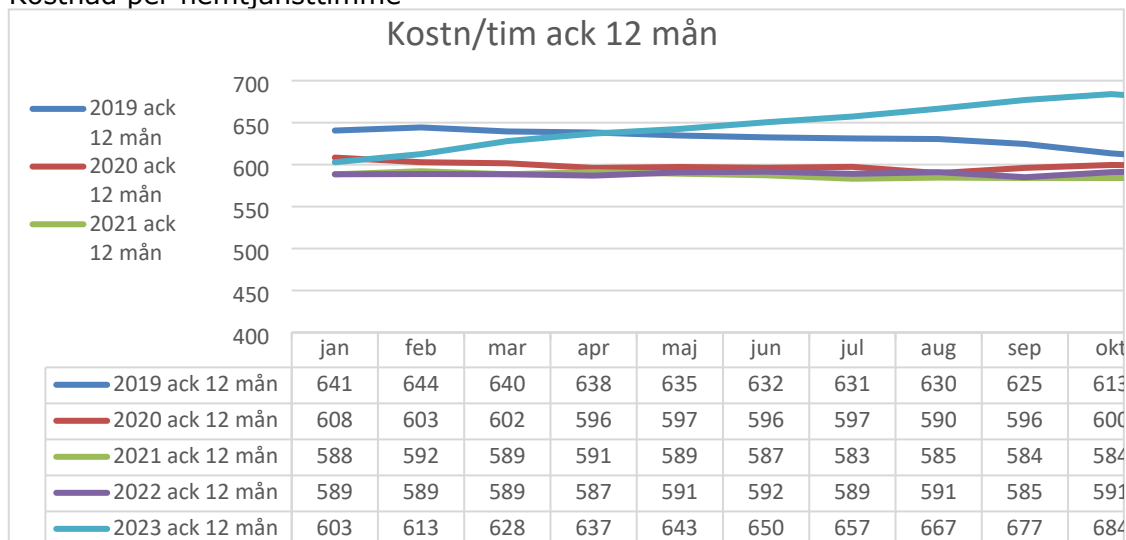

Diagram 8

Kostnad per hemtjänsttimme

Bilaga 2 Rapport genomförd internkontroll 2023 socialnämnden

Rapport

Genomförd internkontroll 2023

Socialnämnden

2024-02-09

Annika Westin

Verksamhetscontroller

Bakgrund

Nämndens internkontroll ska i enlighet med den beslutade internkontrollplanen, se nedan, granska det dokumenterade stöd (processer och rutiner) som finns gällande genomförandeplaner, missförhållanden och avvikelser inom äldreomsorgen, att processer och rutiner för suicidprevention finns, insatser för de som utövar våld, att medarbetare är delaktiga i arbetsmiljöarbete, verksamhetsutveckling och utveckling av medarbetarskapet samt att myndighetsutövningen för hemtjänst är effektiv och rättssäker.

Internkontrollen har genomförts genom stickprov, egenkontroller, enkäter samt kontroll av styrande och stödjande dokument.

Rapporten redovisar det övergripande resultatet av internkontrollen 2023.

Perspektiv	Socialnämndens mål	Kontrollmoment	Befarad risk	Sannolikhet för att det inträffar	Konsekvens om det inträffar	Sannolikhet, siffra	Konsekvens, siffra	Risk, siffra	Kontroller i verksamheten:
Invånare	1. Ökat inflytande och delaktighet för invånare och brukare	Genomförande-planer	Brister i processer och rutiner.	Sannolikt	Allvarliga	4	4	16	Finns processer och rutiner? Är de kända av medarbetarna? Används de?
		Nämndbeslut	Brister i processer och rutiner.	Mindre sannolikt	Allvarliga	2	4	8	Finns processer och rutiner? Är de kända av medarbetarna? Används de?
	2. Kommunens äldre ska ges stöd att fortsätta att leva sin valda livsstil	Missförhållanden och avvikelser inom ÄO	Brister i processer och rutiner.	Möjligt	Kännbara	3	3	9	Finns processer och rutiner? Är de kända av medarbetarna? Används de?
Ekonomi	10. Resurser används effektivt bl.a genom det horisontella arbetet mellan nämnderna och verksamhetsutveckling sker med brukarfokus	Är utbetalningar korrekta på ekonomiskt bistånd	Brister i processer och rutiner.	Osannolikt	Kännbara	1	3	3	Finns processer och rutiner? Är de kända av medarbetarna? Används de?
		Är myndighetsutövningen för hemtjänsten effektiv & rättssäker	Brister i processer och rutiner.	Osannolikt	Kännbara	1	3	3	Finns processer och rutiner? Är de kända av medarbetarna? Används de?

Bild 1. Internkontrollpunkter 2023

Perspektiv Invånare

Genomförandeplaner

Genomförandeplan är en vård- och omsorgsplan som beskriver hur en beslutad insats ska genomföras för en enskild brukare. Hänsyn ska tas till den enskildes självbestämmande och integritet. Planen upprättas på den enhet där insatsen ska utföras.

2023 har granskning genomförts inom äldreomsorgen (hemtjänst och särskilt boende) samt inom funktionshinderomsorgen. Totalt har 115 slumpmässigt utvalda genomförandeplaner granskats. Kontrollerna gjordes utifrån åtta fastslagna kriterier där minst 5 av kriterierna ska uppfyllas för att genomförandeplanen ska räknas som godkänd. Kontroll har gjorts kring om det finns processer, rutiner och andra stöd som är till hjälp i arbetet med genomförandeplaner.

Granskningen visar att Socialkontorets processkartor omfattar upprättande av och uppföljning av genomförandeplaner. Därutöver har olika verksamhetsområden egna anvisningar, checklistor och lathundar.

Utbildningsinsatser har skett under året för att öka kunskapen.

Omvårdnadspersonal, eventuellt tillsammans med dokumentationsombud, kvalitetssamordnare eller likande funktion har tilldelats ansvaret för att upprätta och följa upp planerna.

Resultatet för andel godkända genomförandeplaner var i år högre än tidigare år, den utbildningsinsats som genomförts under året kan konstaterats ha gett effekt.

Värden	Område			
	Funktionshinderomsorg	Kommunal hemtjänst	Privat hemtjänst	Äldreomsorg/SÄBO
Andel godkända	74% (69%)	60% (13%)	100% (100%)	62%/43%
Andel ej godkända	27% (31%)	40% (87%)	0% (0 %)	38% 71%

Bild 2. Resultat kontroll genomförandeplaner.

Missförhållanden och avvikelser inom äldreomsorgen

Avvikelser och missförhållande ska rapporteras och utredas, allvarliga missförhållanden anmäls enligt Lex Sarah.

Granskning gällande missförhållanden och avvikelser har skett genom en kontroll av förekomsten av processer och rutiner.

Granskningen visar att processer och rutiner finns. En process med instruktioner samt kopplade dokument så som anvisning, rutin och informationsfilmer finns. Arbetet har sin grund i riktlinje: ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Under året har arbetssättet för utredning av lex Sarah setts över och ett nytt arbetssätt har tagits fram och implementerats. Under våren 2024 kommer en utbildningsinsats för de som ska utreda Lex Sarah att genomföras för att ytterligare höja kvaliteten. Även riktlinjen ledningssystem för kvalitet ska revideras under 2024.

Att processer och rutiner för suicidprevention finns

I socialnämndens verksamhetsplan för 2023 beskrivs utmaningen att stärka det förebyggande arbetet för att främja fysisk och psykisk hälsa samt suicidprevention.

Kommunövergripande pågår ett utvecklingsarbete med suicidprevention där socialkontoret är delaktiga. Arbete med suicidprevention ska ingå i nämndernas ordinarie styrning. En grundläggande del i det arbetet är kunskaper hos medarbetare, dels grundläggande kunskap som medarbetare och medmänniskor, dels mer specifik kunskap utifrån vilken verksamhet man arbetar i.

Kommunövergripande erbjuds flera utbildningar för att rusta medarbetare i hur man kan agera om någon mår dåligt och har självmordstankar. Även webinarium kring suicidprevention har erbjudits medarbetare.

Socialkontoret har även samlat information kring psykisk ohälsa, inklusive suicidprevention i processkartan, där medarbetarna kan få stöd i form av information och filmer fördelat utifrån olika målgrupper.

Perspektiv Samhälle

Insatser för de som utövar våld

Hösten 2021 förstärktes socialtjänstlagen med nya bestämmelser som innebär ett krav på socialtjänsten att verka för att personer som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska erbjudas insatser för att ändra sitt beteende.

Kontroll av processer och rutiner har genomförts. Granskningen visar att processer och rutiner finns.

I riktlinje samt i rutin för handläggning av våld i nära relation finns beskrivet att socialnämnden ska tillhandahålla både biståndsbedömda insatser respektive öppna insatser till både våldsutsatta och våldsutövare.

Riktlinjen för våld i nära relation kommer 2024 att genomgå en revidering.

Perspektiv Medarbetare

Att medarbetare är delaktiga i arbetsmiljöarbete, verksamhetsutveckling och utveckling av medarbetarskapet

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en naturlig och integrerad del av verksamheten och en förutsättning för det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Kommunstyrelsen i Strängnäs kommun ansvarar för att säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs i organisationen enligt arbetsmiljölagens intentioner. Inom socialnämnden samverkar arbetsgivare, medarbetare och arbetsmiljöombud enligt kommunövergripande rutin för systematiskt arbetsmiljöarbete.

I processkartan finns tydliga länkar till chefs- och medarbetarportalen där styrdokument som är kommunövergripande finns gällande arbetsmiljö, samverkan, och medarbetarskap.

De obligatoriska samverkansnivåerna medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar (APT), samverkansgrupp på enhet/kontorsnivå följs.

Perspektiv Ekonomi

Att myndighetsutövningen för hemtjänst är effektiv och rättssäker

Granskning har skett genom tillgång till processer och rutiner.

Granskningen visar att det finns dokumenterat stöd gällande myndighetsutövningen för hemtjänst genom riktlinje för hemtjänst i Strängnäs kommun. Det har dock framkommit att alla delar som behövs inte är inkluderade i riktlinjen, så som exempelvis skälighet. Riktlinjen har under året reviderats för att tillskapa en ändamålsenlig riktlinje för att ytterligare bidra till effektiv och rättssäker handläggning.

Slutsatser

Granskningen visar att det inom alla kontrollerade områdena finns styrning i någon form. Det finns utarbetade processer i processkartan med tillhörande dokument. Några av kontrollpunkterna ingår i det kommunövergripande arbetet och där har socialnämndens dokumenterade stöd granskats. Arbetet med processer och dokument utgör ett ständigt utvecklingsarbete eftersom förutsättningar och omvärldsfaktorer fortlöpande förändras.

Kvalitetsledningssystemet behöver utvecklas genom upprättande av riktlinjer som beslutas av socialnämnden. En inventering sker för att se vilka riktlinjer som saknas. Vidare ska befintliga riktlinjer ses över för att stärka kvalitetsarbetet. Ledningssystemet är idag inte tillgängligt för samtliga medarbetare och rutiner och riktlinjer är spridda. Det finns flera risker med befintlig ledningsstruktur då det dessutom går att redigera och ta bort de rutiner som finns. Behov finns av ett ändamålsenligt dokumenthanteringssystem. En utvecklingsledare har anställts under verksamhetsåret och uppdrag kring ledningssystem är prioriterat under 2024.

Bilaga 3 Barnrätt

Uppföljning av hur arbetet med att säkerställa barnets bästa bedrivs

Socialnämnden

	Ej uppfyllt
	Delvis uppfyllt
	Uppfyllt

Uppföljning	Status	Kommentar
1 Socialkontoret arbetar med att riktlinjerna efterlevs.		Socialkontoret har representanter i den kommunövergripande arbetsgruppen kring barnkonventionen/barns bästa. Under 2023 har även controller fått information om hur arbetet ska följas upp och kommer från och med 2024 att ingå i arbetsgruppen för att ytterligare belysa området i kontorets verksamheter med målet att få större spridning över hela kontoret
2 Barnkonsekvensanalyser görs inför relevanta beslut.		Kontoret har inte genomfört någon barnkonsekvensanalys inför någon större förändring under året, dock har kontoret tagit del av andra kontors barnkonsekvensanalyser i samband med ex. remissvar. Barnperspektivet beaktas vid förändringar och ett utvecklingsområde är att framåt genomföra barnkonsekvensanalyser vid större förändringar.
3 Dialoger med barn genomförs inför beslut.		Dialoger med barn sker inför beslut inom socialkontorets verksamheter.
4 Det finns metoder inom socialkontoret för att systematiskt lyssna på barn.		Socialkontoret använder olika metoder för att systematiskt lyssna på barn så som exempelvis, BBIC; barns behov i centrum, en egen rubrik för barnperspektivet i utredningsmallarna inom LSS och SoL har under året lagt till och egenkontroll för att följa upp att de används finns.

Plan för uppföljning av privata utförare för socialnämnden 2023(Dnr SN/2022:675)

Kommunfullmäktige i Strängnäs kommun har, i enlighet med vad kommunallagen säger, antagit ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare (*Program för uppföljning av privata utförare* (Dnr KS/2018:76)). I programmet anges också hur målen och riktlinjerna, samt övriga föreskrifter på området, ska följas upp. Programmet anger även hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Strängnäs kommuns program för uppföljning av privata utförare gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men gäller även i tillämpliga delar för kommunens egen verksamhet, om den agerar i konkurrens med privata utförare. Programmet gäller den verksamhet som upphandlats där kommunen är huvudman. Verksamheten ska riktas direkt till eller ha stor påverkan på kommunens medlemmar och utföras självständigt och fortvarigt av den privata utföraren.

Socialnämnden har med programmet som grund utarbetat en årlig plan som visar hur nämnden tänker bedriva arbetet med uppföljning av privata utförare under året. Under 2023 följs de avtal med privata utförare upp som har upphandlats av Strängnäs kommun.

Planen beslutas av socialnämnden i samband med fastställande av verksamhetsplan för nästkommande år och utgör en bilaga till denna.

Om plan ska skapas

Kommunstyrelse /nämnd	Socialnämnden
År	2023
Det finns verksamhet som överlåtits i privat regi. JA/NEJ	Ja

Vilka verksamheter som ska följas upp

Verksamhet som överlåtits i privat regi inom socialnämnden, uppföljningsplan för år 2023:

Verksamhet	Typ av upphandling LOU/LOV/LUK	Antal avtal	Klassning utifrån riskanalys A/B/C/D*	Uppföljning ska göras under året JA/NEJ	Uppföljning på motsvarande egenregi JA/NEJ/ Ej egenregi
1. Trygghetslarm med larmmottagning i ordinärt boende	LOU	1	A	Ja	Ej egenregi
2. Hemtjänst	LOV	3	A	Ja	Ja
3. Boende med särskilt service LSS	LOU	16	A	Ja	Nej
4. HVB – vuxna och unga vuxna	LOU	73	A	Ja	Nej
5. HVB – barn och unga 0-20 år	LOU	182	A	Ja	Nej
6. Personligt utformat stöd	LOU	1	A	Ja	Ja
7. Stödboende 16-20 år och boende med stöd från 21 år	LOU	101	A	Ja	Nej
8. Konsulentstödda familjehem för barn och vuxna	LOU	119	A	Ja	Ja

*A och B = hög risk för kommunen vid leveransproblem. C och D = låg risk, behov mest av operativ uppföljning

Information till allmänheten

Vilken information från uppföljningarna som allmänheten ska kunna ta del av.	Leverantörernas svar på ev. frågor osv är allmänna handlingar. Resultatet av uppföljningsåtgärderna kommer att rapporteras i årsrapporten.
--	--

STRÄNGNÄS KOMMUN

Bilaga 4

Årsrapport 2023 socialnämnden

Dnr: SN/2024;147

Hur information ska tillhandahållas. På kommunens webb/På begäran.

På begäran.

Verksamhet 1 - Trygghetslarm med larmmottagning för ordinärt boende

Leverantör/leverantörer och avtalstid

Tunstall AB. Avtalstid 2022-12-01 till och med 2023-11-30.

Vad som ska följas upp i förhållande till avtal

1. Att larmen fungerar med avseende på ett antal skall-krav, bl.a. tid för batteribackup: Utifrån egenkontroll fungerar larmen ua utifrån skall kraven i förfrågningsunderlaget
2. Att leverantören håller avtalade tider avseende besvaring och ut ringning av larm: Leverantören uppfyller kraven för besvaring enligt avtal
3. Granskning av leverantörens:
 - Egenkontroll samt internrevision
 - Redogörelse för kvalitetsförbättringar
 - Årsredovisning
 - Incidentrapporteringar
 - Redogörelse för inkomna klagomål och hanteringen av dessa, tillsynsärenden av IVO/JO, anmälan till diskrimineringsombudsmannen
4. Att leverantören har en stabil ekonomisk situation

Former för uppföljning, frekvens och tidplan

1. Stickprov på funktionalitet av larmen genom tester, en gång per år, ska ske i kvartal 2.
2. Begära ut statistik gällande tider för besvaring och utringning av larm, varje månad.
3. Begära ut verksamhetsberättelse (pkt 8.2 i avtalet), en gång per år, ska ske i kvartal 2.
4. Granskning av underlag från Skattemyndigheten, en gång per kvartal samt kontinuerlig bevakning av förändringar i kreditrating hos Upplysningscentralen.

Vem/vilka som ansvarar för uppföljningarna

- Punkt 1-3: Chef nattpatrull och trygghetslarm
- Punkt 4: Inköpsenheten

Verksamhet 2 – Hemtjänst

Leverantör/leverantörer och avtalstid

Avtalstiden är löpande för alla LOV-utförare

- Invita Omvårdnad
- Rana vård och omsorg
- Allegio omsorg AB

Vad som ska följas upp i förhållande till avtal

1. Att utföraren uppfyller kvalitetskrav enligt LOV-underlag, bl.a. skall-krav på dokumentation om brukaren, kvalitetsledningssystem, tillgänglighet för brukare, utföraren tillämpa lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen, kraven på miljöbilar etc.
2. Att utföraren uppfyller HSL-kraven enligt LOV-underlaget, bl.a. tillämpningen av socialstyrelsen föreskrifter om basal hygien samt hantering av smittförande avfall.
3. Att utföraren uppfyller krav som arbetsgivare enligt LOV-underlag, bl.a. ansvarige ska ha en treårig högskoleutbildning, tillämpa gällande arbetsrättslagstiftning, löner enligt gällande branschvillkor etc.
4. Att leverantören har en stabil ekonomisk situation

Former för uppföljning, frekvens och tidplan

Uppföljning sker kontinuerligt.

1. Socialstyrelsens årliga brukarenkät
2. Inbjudna utförare till möten
3. Föranmälda besök i utförarens verksamhet
4. Oanmälda besök i utförarens verksamhet
5. Intervjuer med brukare och närstående
6. Intervjuer med utförarens personal
7. Genomgång av klagomål, fel och brister sam avvikelse, kontinuerligt
8. Granskning av underlag från Skattemyndigheten, en gång per kvartal samt kontinuerlig bevakning av förändringar i kreditrating hos Upplysningscentralen.

Vem/vilka som ansvarar för uppföljningarna

- Punkt 1-7: Verksamhetsutvecklare på Myndighet
- Punkt 8: Inköpsenheten

Verksamhet 3 – Boende med särskilt service LSS

Leverantör/leverantörer och avtalstid

Avtalstid 2019-05-06 till 2023-05-05.

- Fideli Omsorg AB
- Föreningen Solåkraby
- Lansen Omsorg AB
- Lästringe-Alma AB
- Nytida AB Idunvägen
- Nytida Bergshyddan AB
- Nytida Solhaga Sverige AB
- Omvida AB
- Vardaga Nytida Omsorg AB
- Yxe Herrgård Aktiebolag
- Nytida AB Solbergavägen
- Nytida AB Björklidsvägen
- Nytida AB Ormbunksvägen
- Nytida AB Oxelvägen
- Nytida AB Sagostigen
- Nytida AB Källgatan

Vad som ska följas upp i förhållande till avtal

1. Att leverantörens inriktning och metoder fortfarande tillämpas
2. Vad erbjuder leverantörer för typ daglig verksamhet
3. Att tillstånd finns
4. Att föreskriven personal och föreståndare finns
5. Finns föreskrivna försäkringar, dels för boende, dels för individen
6. Kolla med handläggarna om behov funnits av samverkan och hur den varit i så fall
7. Har brukaren varit borta från boendet, har kostandsreglering skett
8. Har några betydande avvikelser ägt rum under placeringstiden
9. Kontroller av leverantörens ekonomiska status

Former för uppföljning, frekvens och tidplan

Uppföljning en gång per år eller vid behov.

- Ekonomisk kontroll två gånger per år
- Personliga möten en gång per år (om leverantören haft placeringar från nämnden)
- Kontinuerlig kontakt med handläggare
- Uppföljning av leverantörens egenkontrollprogram
- Begära in statistik

Vem/vilka som ansvarar för uppföljningarna

- Punkt 1-8: Verksamhetsutvecklare på Myndighet
- Punkt 9: Inköpsenheten

Verksamhet 4 – HVB för vuxna och unga vuxna

Leverantör/leverantörer och avtalstid

Avtalstiden är 2020-06-01 - 2023-06-01.

Vad som ska följas upp i förhållande till avtal

För verksamheter med tillståndsplikt ska tillståndsbevis och tillsynsbeslut begäras in som underlag för uppföljningen.

Följande kan ingå i uppföljningen:

1. Samtal med för uppföljningen väsentliga personer.
2. Granskning av för uppföljningen väsentliga dokument.
3. Dialog vid avvikelser, anmälan, klagomål eller övriga synpunkter.
4. Granskning av för uppföljningen väsentliga dokument.
5. Dialog vid avvikelser, anmälan, klagomål eller övriga synpunkter.

Former för uppföljning, frekvens och tidplan

Uppföljning en gång per år eller vid behov.

- Ekonomisk kontroll fyra gånger per år
- Personliga möten en gång per år (om leverantören haft placeringar från nämnden)
- Kontinuerlig kontakt med handläggare
- Uppföljning av leverantörens egenkontrollprogram
- Begära in statistik

Vem/vilka som ansvarar för uppföljningarna

- Punkt 1-5: Verksamhetsutvecklare på Myndighet

Verksamhet 5 – HVB för barn och unga 0-20 år

Leverantör/leverantörer och avtalstid

Avtalstiden är 2021-05-01 - 2023-04-30.

Vad som ska följas upp i förhållande till avtal

För verksamheter med tillståndsplikt ska tillståndsbevis och tillsynsbeslut begäras in som underlag för uppföljningen.

Följande kan ingå i uppföljningen:

- Samtal med för uppföljningen väsentliga personer.
- Granskning av för uppföljningen väsentliga dokument.
- Dialog vid avvikelse, anmälan, klagomål eller övriga synpunkter.
- Granskning av för uppföljningen väsentliga dokument.
- Dialog vid avvikelse, anmälan, klagomål eller övriga synpunkter.

Former för uppföljning, frekvens och tidplan

Uppföljning en gång per år eller vid behov.

1. Ekonomisk kontroll två gånger per år
2. Personliga möten en gång per år (om leverantören haft placeringar från nämnden)
3. Kontinuerlig kontakt med handläggare
4. Uppföljning av leverantörens egenkontrollprogram
5. Begära in statistik

Vem/vilka som ansvarar för uppföljningarna

- Punkt 1-5: Verksamhetsutvecklare på Myndighet

Verksamhet 6 – Personlig utformat stöd

Leverantör/leverantörer och avtalstid

Avtalstiden är 2021-09-01 – Tillsvidare.

Vad som ska följas upp i förhållande till avtal

1. Att utföraren uppfyller kvalitetskrav enligt förfrågningsunderlaget, bl.a. skall-krav på dokumentation om brukaren, kvalitetsledningssystem, tillgänglighet för brukare, utföraren tillämpa lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen, kraven på miljöbilar etc.
2. Att utföraren uppfyller krav som arbetsgivare enligt förfrågningsunderlaget, bl.a. ansvarige ska ha en treårig högskoleutbildning, tillämpa gällande arbetsrättslagstiftning, löner enligt gällande branschvillkor etc.
3. Att medarbetarna har en undersköterskekompetens
4. Att leverantören har en stabil ekonomisk situation

Former för uppföljning, frekvens och tidplan

Uppföljning två gånger per år eller vid behov.

- Personliga/digitala möten en gång per år
- Uppföljning av leverantörens rutiner en gång per år
- Uppföljning av personalens kompetens en gång per år
- Ekonomisk kontroll två gånger per år

Vem/vilka som ansvarar för uppföljningarna

- Punkt 1-3: Verksamhetsutvecklare på Myndighet
- Punkt 4: Inköpsenheten

Verksamhet 7 – Stödboende 16-20 år och boende med stöd från 21 år

Leverantör/leverantörer och avtalstid

Avtalstiden är 2022-05-16 – 2024-05-15.

Vad som ska följas upp i förhållande till avtal

För verksamheter med tillståndsplikt ska tillståndsbevis och tillsynsbeslut begäras in som underlag för uppföljningen.

Följande kan ingå i uppföljningen:

1. Anmälda tillsynsbesök för uppföljning av de kvalitetskrav som ställs.
2. Samtal med för uppföljningen väsentliga personer.
3. Granskning av för uppföljningen väsentliga dokument.
4. Dialog vid avvikelser, anmälan, klagomål eller övriga synpunkter.

Former för uppföljning, frekvens och tidplan

Uppföljning en gång per år eller vid behov.

- Ekonomisk kontroll vid behov
- Personliga möten vid behov (om leverantören haft placeringar från nämnden)
- Kontinuerlig kontakt med handläggare
- Uppföljning av leverantörens egenkontrollprogram
- Begära in statistik vid behov

Vem/vilka som ansvarar för uppföljningarna

- Punkt 1-4: Verksamhetsutvecklare på Myndighet

Verksamhet 8 – Konsulentstödda familjehem för barn och vuxna

Leverantör/leverantörer och avtalstid

Avtalstiden är 2020-12-01 – 2024-11-30.

Vad som ska följas upp i förhållande till avtal

För verksamheter med tillståndsplikt ska tillståndsbevis och tillsynsbeslut begäras in som underlag för uppföljningen.

Följande kan ingå i uppföljningen:

1. Anmälda tillsynsbesök för uppföljning av de kvalitetskrav som ställs.
2. Samtal med för uppföljningen väsentliga personer.
3. Granskning av för uppföljningen väsentliga dokument.
4. Dialog vid avvikelser, anmälan, klagomål eller övriga synpunkter.

Former för uppföljning, frekvens och tidplan

Uppföljning en gång per år eller vid behov.

- Ekonomisk kontroll vid behov
- Personliga möten vid behov (om leverantören haft placeringar från nämnden)
- Kontinuerlig kontakt med handläggare
- Uppföljning av leverantörens egenkontrollprogram
- Begära in statistik vid behov

Vem/vilka som ansvarar för uppföljningarna

- Punkt 1-4: Verksamhetsutvecklare på Myndighet